

AMNOUWIMUZ

2

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΝΩΣΣΕΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΦΕΞΗ

Ο

ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΣ

ΥΠΟ

Δος LEGRAIN

Διευθυντοῦ τοῦ Νοσοκομείου Ville-Evrard.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ὁ ἀλκοολισμὸς ὑπὸ κοινωνικῆν ἔποψιν.
— Θύματα τοῦ ἀλκοολισμοῦ. — Οἱ ἔκφυλοι. —
Στατιστικαὶ καταναλώσεις οἴνοπνευμάτων ἐν
πάσαις ταῖς χώραις τῆς Ἑυρώπης. — Ἀτο-
μικὸς ἀλκοολισμὸς. — Δι' ἐκ τοῦ οἴνοπνεύμα-
τος προερχόμενα ἀσθενήματα
συμβουλαὶ κλπ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΝΩΣΣΕΩΝ
ΗΡΑΚΛΕΪΟΥ
Γεν. ἀριθ. 198
Κατηγορία 51
Ποσ. ἀριθ. 12

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΦΕΞΗ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΩΝ

Ἄριθ. αὐξ. 277
Κατηγ. 67 εὐαγγέλιον

ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΣ

Ὁ ἀλκοολισμὸς εἶνε ἐν τῶν σοβαρωτάτων ζητημάτων τῆς σημερινῆς ἐποχῆς κατὰ τὴν ὁμολογίαν πάντων τῶν ἀμερδιῶν, οἵτινες ὁμοφωνοῦσι διακηρῦττοντες ὅτι ἐκ τῆς λύσεώς του ἐξαρτᾶται κατὰ μέγα μέρος τὸ μέλλον τῆς χώρας. Τῷ ὄντι εἶνε κακόν, ὅπερ προσβάλλει ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὴν ἐθνικὴν ἰσροσπίαν. Καταστρέφει τὴν νόησιν, τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν υἰγιάν. Ἐπίσης παραβλάπτει καὶ τὰ οικονομικά μας. Δὲν ὑπάρχει κανὲν ζήτημα κοινωνικόν, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ἐπηρεάζεται σπουδαίως ἀπὸ τὴν μᾶστεγα, ἥτις πλήττει διὰ στεριότητος πᾶν οὔτινος ἀπτέται.

Ὁ κίνδυνος παρουσιάζεται σήμερον ἐμφανῶς εἰς πᾶν πνεῦμα ὀξυδερκές. Παντοῦ προσπαθοῦσι νὰ διοργανίσωσι τὴν πάλιν ὑπεγεφροντες τὴν κοινὴν γνώμην. Καὶ ἡ κοινὴ συνείδησις φαίνεται ἐπὶ τέλους ἀφυπνιζομένη μετὰ μακρότατον ὕπνον. Ἡ ἀπειλὴ προσε-

χοῦς ἐξεντώσεως κεντρίζει ὅλους τοὺς πολίτας, οἵτινες ἐπιθυμοῦσι διακαῶς τὸ δημόσιον ἀγαθόν.

Ἐνασχολοῦνται περὶ τὸν ἀλκοολισμόν εἰς ὅλα τὰ κοινωνικὰ κέντρα. Ἡ Ἱατρικὴ Ἀκαδημία, κατὰ τὸ 1895, παρεκίνησεν ἐκ νέου νὰ λάβωσιν ἐνεργὰ μέτρα. Ἡ Γαλλικὴ Βουλὴ, κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, συζητοῦσα τὸν νόμον περὶ τῆς φορολογίας τῶν ποτῶν, πρώτην φορὰν συνησομένη τὴν ἀνάγκην τῆς ὑγιεινῆς, ἵνα λύσῃ πρόβλημα, θεωρούμενον μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀποκλειστικῶς οικονομικόν. Ἡ ὑπὸ ὑγιεινὴν ἔποψιν μάλιστα συζήτησις ὑπῆρξεν ἡ βᾶσις τοῦ νέου νόμου, ὅστις ἀπαλλάττει ἐξ ὄλων τῶν δικαιωμάτων ὅλα τὰ φυσικῶς ζυμώμενα ποτά, ἐπαυξάνει τὸν φόρον τοῦ οἰνοπνεύματος μέχρι 275 φράγκων κατὰ ἑκατόλιτρον, καταργεῖ τὸ ἐπονείδιστον προνόμιον τῶν ρακοποιῶν καὶ ἐπιλαμβάνεται τοῦ μεγάλου ζητήματος τοῦ μονοπωλίου. Ἔινε ἀληθές ὅτι ἡ γερουσιακὴ ἐπιτροπεὶα ἐπαναίγει ἤδη τὸ πρόβλημα εἰς τὸ οικονομικόν ἔδαφος καὶ διὰ τοῦ στόματος τοῦ εἰσηγητοῦ αὐτῆς κ. Βερνυάκ θεσπίζει τὸ δικαίωμα τῆς κυκλοφορίας ἐπὶ τῶν ἴνων, ἐλαττοῖ τὸν φόρον ἐπὶ τοῦ οἰνοπνεύματος εἰς 205 φράγκα καὶ παρέχει πλεονεκτήματά τινα εἰς τοὺς παραγωγεῖς διὰ τῆς ἐπαναφορᾶς μέρους τῶν προνομίων των. Ἄλλ' ἡ συζήτησις δὲν ἔκλεισεν ἀκόμη καὶ ὅλα συντελοῦσιν εἰς τὸ νὰ πιστεύωμεν ὅτι τὸ Κοινοβούλιον δὲν θὰ ἐπικυρώσῃ τὴν ἀναδρομὴν ταύτην.

Ὁ Πουανκαρέ, ὅτε ἦτο ὑπουργὸς τῆς δημοσίας

ἐκπαιδεύσεως, ὑπεχρέωσεν ἐπίσης τοὺς διδασκάλους νὰ συμπεριλάβωσι καὶ τὸν ἀλκοολισμόν εἰς τὴν διδασκαλίαν των· εἰδικὴ ἐπιτροπεὶα ἐξέπōνησε τὸ πρόγραμμα τῆς ἀντιαλκοολικῆς διδασκαλίας, ἱκανὸς δὲ ἀριθμὸς ἀκαδημαϊκῶν καὶ παιδαγωγῶν ἀπήντησαν εἰς τὴν ἔκκλησιν ἐκείνην καὶ ἠνόησαν τὸν σχηματισμὸν σχολικῶν συνδέσμων, πρόγραμμα ἐχόντων τὴν ἐγκράτειαν. Ὁ παῖς, ὅστις εἶνε ὁ μέλλων πολίτης, θὰ διδάσκηται τούντεῦθεν τοὺς κινδύνους, τοὺς ὁποίους διατρέχει καὶ θὰ ἀναγκασθῇ νὰ λάβῃ τὴν πρέπουσαν στάσιν διὰ τὴν πάλην.

Τέλος νέαι ἐταιρίαι πρὸς διάδοσιν τῆς ἐγκρατείας διοργανίζονται διενεργούσαι διαφόρους σχετικὰς διαλέξεις εἰς τε τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία. Οὕτω σπουδαία κινήσις παρατηρεῖται ὅσον ἀφορᾷ τὸν κατὰ τῶν ἰσχυρῶν ποτῶν ἀγῶνα. Ὁ πόλεμος κηρύττεται κατὰ τρόπον λίαν ἐκδήλον μεταξὺ τῶν πινόντων οἰνοπνευματόδη ποτὰ καὶ τῶν πιστῶν ὀπαδῶν τῶν φυσικῶν ποτῶν. Τοιοῦτοτρόπος ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία, ὡς καὶ ἡ τῆς Ἐπικρατείας, ἀνταλλάσσει φιλιαν τὴν χεῖρα κατὰ τοῦ κοινού ἐχθροῦ. Ἐν τῷ αὐτῷ δὲ περιπτώσει καὶ οἱ ἀπλοῦστατοι τῶν ἀνθρώπων καὶ οἱ ἐγγραμματοῦστατοι ὀφείλουσι νὰ γνωρίζωσιν ἐκ τῶν προτέρων πῶς πρέπει νὰ ἐπιληφθῶσι τοῦ ζητήματος· ὁ ἄνθρωπος πρὸ παντὸς καθήκον ἔχει νὰ γνωρίσῃ τί ὀφείλει νὰ λαμβάνῃ καὶ τί νὰ ἀπορίπτῃ. Οὐδεὶς τοῦ λοιποῦ δικαιοῦται νὰ μένῃ ἀδιάφορος πρὸς ἓν ζήτημα,

ὅπερ θέτει εἰς κίνδυνον καὶ τὰ ἀτομικὰ καὶ τὰ γενικὰ συμφέροντα.

Θὰ προσπαθήσωμεν λοιπὸν νὰ σκιαγραφήσωμεν εἰς τὰς ὀλίγας ταύτας σελίδας τὸ ἀλκοολικὸν πρόβλημα.

• Ορισμοί.

Τὸ ἀλκοόλ, ὑφ' οἰανδήποτε μορφήν καὶ ἂν παρουσιάζεται, εἶνε δηλητήριον διὰ τὸν ἀνθρώπινον ὄργανισμόν. Πᾶν ποτόν, καὶ φυσικὸν ἔτι, ὅπερ περιέχει ἀλκοόλ, περιέχει συγχρόνως καὶ δηλητήριον. Ὁ ἀλκοολισμὸς ἄρα εἶνε δηλητηρίασις διὰ τοῦ ἀλκοόλ. Καὶ ἡ δηλητηρίασις αὕτη προέρχεται ἐκ τῆς ἀπορροφήσεως, ὁσηδήποτε καὶ ἂν ἦνε ἡ ἀπορροφουμένη ποσότης. Ἀλλὰ κατὰ φυσικὸν λόγον τὰ ἀποτελέσματα τυγχάνουσι λίαν διάφορα κατὰ τὰς δόσεις καὶ τὸν τρόπον τῆς χρήσεως, ὡς καὶ κατὰ τὴν ἰδίουσυγκρασίαν ἐνὸς ἐκάστου. Εἰς πᾶσαν ὅμως περίστασιν, ὅποιαδήποτε καὶ ἂν ἦνε αὕτη, ἡ κατάποσις οἰασδήποτε ποσότητος ἀλκοολικοῦ ποτοῦ ἰσοδυναμεῖ μετὰ τὴν καταποσιν οὐσίας ἀνωφελούς εἰς τὸν ὄργανισμόν, κατὰ συνέπειαν βλαπτικῆς. Ἐὰν αἱ κεντήσεις τρισηλίων σφηκῶν δύνανται νὰ ἐπαγάγῃσι τὸν θάνατον μετ' ἐν κτύπημα, ἡ κέντησις μιᾶς μόνης σφηκῆς, ὁσονδήποτε ἀβλαβῆς καὶ ἂν φαίνεται, δὲν εἶνε ἐν τοσούτῳ ἁμιροσ δηλητηρίου. Ἐπαναλαμβανομένη δὲ καθ' ἐκάστην θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιφέρει μοιραίως, καίτοι εἰς μακρότατον χρόνον, σοβαρώτατα ἀποτελέσματα κατὰ

τὸν πανομοιότατον τρόπον τῶν ὑδατίνων σταγόνων, αἵτινες, πίπτουσαι ἀνὰ μίαν, φθείρουσι τὴν σκληροτάτην τῶν πετρῶν. Τὸ παραδειγμα τοῦτο ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς μετρίους πότας ὡς καὶ πρὸς τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος καταχρήστας, ἵνα μὴ ἀγνοῶσιν ὅτι καὶ ἡ μετρία χρήσις οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν ἔχει ἐπίσης αὕτη καθ' ἑαυτὴν τοὺς κινδύνους τῆς

• Ὁ ἀλκοολισμὸς ὑπὸ κοινωνικῆν ἔποψιν.

Τὸ ἀλκοόλ εἰς τὰ ἥθη μας. — Τὰ οἰνοπνεύματα παίζουσι εἰς τὰ ἔθιμά μας τοιοῦτον ρόλον, ὥστε ἐκ πρώτης ἀφετηρίας θὰ ἐφαίνετο ὅτι ὁ ἀνθρώπος δὲν δύναται πλέον νὰ ζήσει ἄνευ αὐτῶν. Τὸ ἀλκοόλ ἀνέτρεψε τὰ ἥθη μας, ταῦτα δὲ ἀνατραπέντα ἐγκαλοῦσι τὴν κατανάλωσιν τοῦ ἀλκοόλ. Ὁ τοιοῦτος συλλογισμὸς ὑπάγεται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν φαύλων κύκλων. Πᾶντες καὶ εἰς τὸν δημόσιον καὶ εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον ἡμῶν εἴμεθα φόρου ὑποτελεῖς εἰς τὸ ποτόν τοῦτο· πλούσιος ἢ πένης, ἐπιφανῆς ἢ ἄσημος, ἀνὴρ ἢ γυνή, γέρον ἢ νέος, ἕκαστος ζητεῖ ἀπὸ τὸν σύγχρονον Θεὸν ἰδιότητος, τὰς ὁποίας οὐδὲ πως ἔχει, καὶ ἐν τούτοις οἱ πάντες θυσιάζουσι εἰς τοὺς βωμοὺς τοῦ πολυτιμότερου πράγματός των.

Ὁ ἐργατὴς φρονεῖται νομίζων ὅτι φονεῖται τὸν σκώληκα καὶ χαράττει τὸν μέτριον προὑπολογισμόν τῆς οἰκογενείας του πλουτίζων τὸ βαλάντιον τοῦ οἰνο-

πνευματώδους. Ὁ ἔμπορος καὶ ὁ βιομήχανος διαπραγματεύονται τὰς ὑποθέσεις των κρατοῦντες τὸ ποτήριον ἀνὰ χεῖρας. Ὁ ἄστος μετήνεγκε τὸ σαλόνιον του εἰς τὸ ζυθοπωλεῖον φρονῶν ὅτι θὰ ἦτο ἤκιστα τιμητικόν νὰ ὑποδέχεται τοὺς φίλους του χωρὶς νὰ τοὺς δηλητηριάξῃ. Καταφρονεῖται δὲ πᾶς τις ἀποκρούων τὰ κινδυνώδη ταῦτα δῶρα. Κανεὶς δὲν δύναται νὰ τελέσῃ τοὺς γάμους τῆς θυγατρὸς του χωρὶς νὰ ποτίσῃ τοὺς παρευρισκομένους μὲ τὸ ἀλκοόλ. Τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ κατὰ τὴν λήψιν τοῦ ἐλαχίστου διπλώματος. Οἱ σπουδασταὶ νομίζουσιν ὅτι καθίστανται πλέον ἄνδρες ἀπορροφῶντες τὸ ἀψίνθιον των. Πᾶς δὲ μὴ θέλων νὰ καταβαρῆται τὴν διανοητικὴν του δύναμιν εἰς τοὺς κόμους τῶν καπηλείων θεωρεῖται κακὸς σύντροφος. Ἐπὶ τέλους τὸ οἶνονπνευμα εἶνε ὁ ἰσχυρότατος ἐκλογικὸς μοχλός. Ἀγαπῶμεν, γελῶμεν, κλαίωμεν, ἄδομεν, παρηγορούμεθα, συμπλεκόμεθα, φωνασκοῦμεν, πλουτιζόμεθα καὶ ψηφίζομεν μὲ τὸ ἀλκοόλ. Ἐνὶ λόγῳ τὰ πάντα πράττομεν μὲ αὐτὸ, καὶ τίποτε δὲν γίνεταί ἄνευ αὐτοῦ. Ὁ Βάκχος εἶνε ὁ θεὸς τῆς ἡμέρας ἕως τοῦ πλέξωμεν λοιπὸν στεφάνους καὶ ἕως τοῦ προσφέρωμεν ἓν ἀποστακτήριον (ἀλαμπῖον) τιμῆς ἕνεκεν.

Τοιοῦτοτρόπως ὁ ἄνθρωπος, ἐνῶ ἐπιθυμεῖ νὰ ᾖ ἐλεύθερος, τούναντίον κατέστησεν ἀλυσιδέτην τὴν ἐλευθερίαν του ὑφιστάμενος ἄνευ μηδεμίαν ὑποφίας τὴν βδελυρωτέραν καὶ δαπανηροτέραν τῶν συνηθειῶν.

Ποσότης καταναλώσεώς.

Ἡ καταναλώσις τοῦ οἶνονπνεύματος ὑπερβαίνει σήμερον πᾶσαν φαντασίαν. Καὶ τὴν καταναλώσιν ταύτην σαφῶς δεικνύει ὁ κάτωθι πίναξ :

1830	1	λίτρα	12	κατὰ κεφαλὴν
1840	1	—	55	(καθαρὸν οἶνονπν.)
1850	1	—	46	»
1860	2	—	27	»
1870	2	—	32	»
1880	3	—	64	»
1889	4	—	64	»
1890	4	—	35	»
1892	4	—	56	»

Ἐν συνόλῳ καταναλώθησαν ἐν Γαλλίᾳ 2 ἑκατομμύρια καὶ 476 χιλιάδες ἑκατολλίτρων οἶνονπνεύματος· εἶνε ἀληθές ὅτι ἀπὸ 1892 ἡλαττώθη ὀλίγον, ἀλλ' ὑπερβαίνει ἀκόμη τὰ δύο ἑκατομμύρια ἑκατολλίτρων. Ἡ διαβάθμισις αὕτη ἐφαρμύζεται εἰς ὅλους τοὺς Γάλλους ἀδιακρίτως, ἀλλὰ πρέπει, κατὰ τὰς ἐνδείξεις πόλεως τινος τῶν Βοσγίων, νὰ ἀπαλείψωμεν ἐκ τοῦ συνόλου τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδιά, ὡς καὶ τοὺς ἐφήβους, οἵτινες δὲν κάμνουσι χρῆσιν τοῦ ἀλκοόλ. Καὶ πράγματι ἐν ὄργῳ τοῦ πληθυσμοῦ εἶνε ἀφωσιωμένον εἰς αὐτό. Τὰ καταναλισκόμενα οἶνονπνευματώδη ποτὰ

σημειοῦσι κατὰ μέσον ὄρον 37°, 50'. Αἱ 4 — 56 λίτραι τοιουτοτρόπως καθίστανται κατὰ κεφαλὴν 10 περίπου λίτραι ἄλκοὸλ καταναλισκομένου διὰ ποτηρίου ἀφαιρέσεως δὲ γενεμένης τοῦ πληθυσμοῦ, ὅστις δὲν μεταχειρίζεται οἶνονπνευμα, ἢ μέση κατανάλωσις κατὰ κεφαλὴν καθίσταται 10 λίτραι $\times 8 = 80$ λίτραι εἰς 37°, 50 ἤτοι 3200 μικρὰ ποτήρια, σχεδὸν 9 καθ' ἑκάστην.

Ἴδου τώρα ὁ βαθμὸς τῆς καταναλώσεως τοῦ ἄψιθίου καὶ τῶν ὁμοίων ποτῶν κατήγγεिला ἀνωτέρω τὴν ἀνατροπὴν τῶν ἠθῶν μας διὰ τοῦ ἄλκοὸλ, καὶ πολλὰ στατιστικὰ ἤλιου φαινότερον ἀποδεικνύουν τοῦτο, ὁ βαθμὸς μάλιστα τῆς καταναλώσεως τοῦ ἄψιθίου ἀποδεικνύει προσέτι καὶ τὴν εἰς τὰ καφενεῖα διημέρευσιν, ἧτις μετέβαλε τὴν ὑγίαν καὶ εἰρηνικὴν ζωὴν εἰς δημοσίαν, νευρικὴν καὶ παράλυτον. Ὁ βαθμὸς δὲ οὗτος τῆς καταναλώσεως τοῦ ἄψιθίου βαίνει καθ' ἑκάστην ἐπαυξανόμενος, διότι παρετηρήθη ἐπὶ τῇ βάσει πάλιν στατιστικῶν ὅτι ἡ κατανάλωσις ἐτριπλασιάσθη ἐν διαστήματι ἑπτὰ ἐτῶν.

Σύγκρισις πρὸς τὸ ἐξωτερικόν.

Ἡ Γαλλία δὲν κέκτηται μόνη τὸ προνόμιον τοῦ νὰ δηλητηριάζηται αὐτοθελήτως πανταχοῦ, ὅπου ἄνθρωπος ὑφίσταται, προσπαθεῖ νὰ παρακωλύσῃ τὴν ἐξέλιξιν του θέτων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν παθῶν του τὸν πολυμήχανον ἐγκεφαλόν του. Ἴδου μία ἀπόδειξις,

τὴν ὁποίαν προβάλλομεν παρεμβατικῶς. Εἰς τὸν πλανήτην μας ἐτησίως καταναλίσκονται 11 ἕως 12 δις ἑκατομμύρια διὰ τὰ οἶνονπνευματώδη ποτά, 6 δὲ ἄλλα δις ἑκατομμύρια εἰς τὸν καπνόν, ἐν συνόλῳ 16 — 18 δισεκατομμύρια ρίπτονται εἰς τὸν δρόμον, ἐνῶ διὰ τὸν ἄρτον δαπανῶμεν μόνον 1 δισεκατομμύριον καὶ 750 ἑκατομμύρια. Ἄς λάβωσι λοιπὸν τὰ μέτρα των οἱ κοινωνικοὶ ἀπόστολοι, οἵτινες κλαίουσι καὶ ὀδύρονται διὰ τὴν καλπάζουσαν πτωχείαν τῆς ἀνθρωπότητος! Μεταξὺ τῶν πληθυσμῶν, οἵτινες αὐτοκαλοῦνται πεπολιτισμένοι, ἀλλὰ πράγματι βαίνουσι πρὸς τὴν ἀποκτῆνωσιν καὶ ἐκθλάκωσιν, ἡ Γαλλία κατέχει θέσιν, τὴν ὁποίαν μᾶς ἐνδιαφέρει νὰ καθορίσωμεν, ἔστω καὶ ἂν πρόκηται νὰ παραξύνωμεν ὅτι μᾶς ἀπέμεινεν ἐκ τῆς φιλοπατρίας. Τῷ ὄντι ἄς ρίψωμεν βλέμμα τι κατὰ φαντασίαν ἐπὶ τινος εἰκόνας, ἧτις δὲν χρῆζει πολλῶν σχολίων. Ἡ εἰκὼν αὕτη παρουσιάζει τὰ πρωτεύοντα ἔθνη, τοποθετημένα εἰς τὴν τάξιν, ἐν ἣ εὐρίσκονται σήμερον συνωδὰ τῶν βαθμῶν τῆς καταναλώσεως τοῦ ἄλκοὸλ. Αἱ ἀνάλογοι θέσεις ἀποδεικνύουσι καὶ ἀρύνονται τὴν ἀξίαν των ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου, ὅτι οἱ ἀριθμοὶ οἱ ἀποτελοῦντες αὐτὰς εἶνε δεδανεισμένοι ἐκ μακρᾶς χρονικῆς περιόδου. Καὶ ἡ τριαυτὴ περίοδος δὲν εἶνε μικροτέρα 60 ἐτῶν διὰ τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Νορβηγίαν καὶ περιλαμβάνει διὰ τὸ πλεῖστον τῶν λοιπῶν ἐθνῶν 40 — 55 ἐτη.

Παρατηροῦμεν ὅτι ἡ Ὀλλανδία, ἡ Γερμανία καὶ ἡ Γαλλία εὐρίσκονται μετὰ τινος μικρᾶς διαφορᾶς

εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν καὶ ὅτι τὰ τρία ταῦτα ἔθνη μὲ κατανάλωσιν ἑτησίαν κατὰ κεφαλὴν 8-9 λίτρων οἰνοπνεύματος 50° βαθμῶν ὑπερτεροῦνται μόνον ὑπὸ τοῦ Βελγίου, τοῦ ὁποίου ἡ κατανάλωσις φθάνει τὰς 13 λίτρας. Ἄλλ' αἱ παρατηρήσεις αὗται ὑπεξεγείρουσιν ἀκόμη σκέψεις, αἰτίαι, φεῦ! δὲν εἶνε πρὸς ὄφελος τῆς Γαλλίας. Εἶνε εὐκόλον νὰ διίδωμεν ὅτι παρ' ἡμῖν ἀπὸ ἐξηκονταετίας καὶ ἐντεῦθεν ἡ κατανάλωσις ἐπαυξάνεται κατὰ τρόπον ἀδιάκοπον ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἀναχαιτίσεως τοῦ κακοῦ, καὶ ὅτι, ἐὰν εὐρισκώμεθα εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον εἰς ὃ καὶ ἡ Γερμανία, τοῦτο ἐξαγγέλλει πρὸς ὠφέλειάν της κολοσιαίαν ἐλάττωσιν τοῦ κακοῦ ἀπὸ τινῶν ἐτῶν. Ἡ Γερμανία κατηνάλωσε κατὰ τὸ 1885 16 λίτρας οἰνοπνεύματος κατὰ κεφαλὴν, κατὰ δὲ τὸ 1892 μόνον 9, ἧτοι ἐπῆλθε διαφορὰ ἐπτά λίτρων εἰς πέντε ἔτη κατὰ κεφαλὴν. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸν νόμον τοῦ 1887, ὅστις ἐπλήξεν τὸ οἰνόπνευμα μὲ βαρύτατον φόρον. Ἐπίσης καὶ ἐν Ὁλλανδίᾳ ἡ κατανάλωσις βραίνει ἐλαττωμένη καὶ τὰ πάντα μᾶς ἐνδεικνύουσι νὰ προωκιωσθῶμεν ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θὰ καταλάβωμεν τὴν δευτέραν τάξιν. Προσέτι θὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ Σουηδία καταβάλλει σπουδαίας προσπάθειας, ἵνα ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν μᾶστιγα ταύτην.

Ἐὰν δὲ ἡ σχετικὴ θέσις τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τείνῃ εἰς τὸ νὰ ἐξυψωθῇ ἀπὸ τινῶν ἐτῶν, ὅπερ ἄνευ μηδεμιᾶς ἀμφιβολίας προέρχεται ἐκ τῆς μεγάλης μεταναστεύσεως, εἶνε πάλιν ἀξιοσημείωτον

ὅτι ἀπὸ τοῦ 1860 μέχρι τοῦ 1880 ὁ ἀλκοολισμὸς ἠλαττώθη ἐν μεγίστῃ ἀναλογίᾳ. Μεθ' ὅλας ὅμως τὰς προσπάθειας, τὰς ὁποίας ἡ κυβέρνησις καταβάλλει πρὸς περιορισμὸν τοῦ κακοῦ, πάλιν δὲν κατώρθωσε νὰ ἐξαλείψῃ τὸ κακόν· ὅπωςδῆποτε ὅμως τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐνεργειῶν της ὑπῆρξαν τοιαῦτα, ὥστε ἡ χώρα ἐκείνη ἔρχεται μετὰ τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Σουηδίαν ἐν τῷ ἀλκοολισμῷ.

Ἡ Ἑλβετία, μία τῶν κλασικῶν χωρῶν τῆς μέθης, δίδει κατὰ σειρὰν της τὸ παράδειγμα ἡ κατανάλωσις της κατὰ πολὺ ὑπερέβη τὴν ἰδικὴν μας κατὰ τὸ 1885, ἤδη ὅμως ἤρχισε νὰ ἐλαττοῦται καὶ ἔρχεται μετὰ τὴν Ἀμερικανικὴν Συμπολιτείαν.

Ἄλλὰ, ἐὰν ἀποβλέψωμεν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Ἀγγλίαν, τὴν ὁποίαν τινὲς οὐδέποτε παραλείπουσι νὰ μᾶς ἀντιθέτωσι, ὅταν ὀδύρωμεθα διὰ τὴν τύχην μας, θὰ ἴδωμεν ὅτι καὶ ἐκείνη ὠφελήθη ὅπωςδῆποτε ἐκ τῆς πάλης· διότι ἡ κατανάλωσις της ἐλαττοῦται κανονικῶς ἀπὸ τοῦ 1875, ἐνῶ τούναντίον ἡ ἰδικὴ μας ἐπαυξάνεται ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἔτους περισσότερον ἢ πρότερον. Ἐπὶ τέλους — καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ οἱ ἀριθμοὶ ὀμιλοῦσιν εὐχλωτότατα — ἡ Ἀγγλία καταναλίσκει κατὰ τὸ ἧμισυ ὀλιγώτερον τοῦ κυριολεκτικῶς καλουμένου οἰνοπνεύματος τῆς ἡμεῖς.

Ἐν κεφαλῶν δ' εἰπεῖν, πᾶσαι αἱ παρατηρήσεις αὗται ἀποτυποῦσι σαφῶς τὰ εὐσεργητικὰ ἀποτελέσματα τῆς κατὰ τοῦ ἀλκοολισμοῦ διανάλης. Πανταχοῦ ἐκτὸς τοῦ Βελγίου, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἰτα-

λίας ἡ μᾶστιξ διακυμαίνεται ἄλλοτε ὀλίγον καὶ ἄλλοτε πολὺ ἐπαυξανόμενη ἢ ἐλαττωμένη, αἱ δὲ παρατήρησεις παρέχουσι ἀκριβοῦς ἰδέαν τῆς προόδου ταύτης πανταχοῦ παραλλήλου πρὸς τὰς περιπετειάς τῆς πάλης. Λοιπὸν βλέπομεν ὅτι πανταχοῦ ἐκτὸς τῆς Βελγικῆς, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἰταλίας ἡ πάλη εἶνε λυσσώδης καὶ χρονολογεῖται ἀπὸ πολλοῦ χρόνου, ἀλλὰ δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι αὕτη ἐδράζεται κυρίως καὶ ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς Ἀγγλοσαξωνικὰς χώρας. Τοῦναντίον ἐν τῇ Βελγικῇ ἡ πάλη χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς χθῆς, ἐν Γαλλίᾳ ἡ μᾶστιξ κατεπολεμήθη χλιαρῶς καὶ ἐν Ἰταλίᾳ οὐδέποτε προσεπάθησαν νὰ τὴν πατάξωσι.

Δὲν ὑπάρχει καμμία παρατήρησις εὐγλωττοτέρα ἀπὸ τὴν τῆς Νορβηγίας, ἵνα ἐπὶ στερεῶν βάσεων ἀποδείξωμεν τὸ γεγονός, ὅτι, ὅταν λαὸς τις θέλῃ νὰ ἀναλάβῃ ἀποφασιστικῶς ἀγῶνά τινα πρὸς φυσικὴν καὶ ἠθικὴν ἀνύψωσίν του, δύναται νὰ προσπορισθῇ κάλλιστα ἀποτελέσματα. Κάλλιον πασῶν τῶν δηλητηριαζομένων χωρῶν ἡ Νορβηγία ἀντελήφθη τὸν κίνδυνον καὶ ἀνέλαθεν ἀποφασιστικῶς τὴν καταπολέμησιν διὰ τοῦτο βλέπομεν ὅτι ἐν διαστήματι 60 ἐτῶν ἡ κατανάλωσις κατῆλθεν ἀπὸ 16 λίτρας κατὰ κεφαλὴν εἰς 3. Ὀλίγα ἀκόμη ἔτη, καὶ ἡ μᾶστιξ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θὰ ἦνε ἐξηφανισμένη ἐκ τῆς χώρας ἐκείνης τοῦ Βορρᾶ. Φρονῶ ὅτι ἡ ἀνάγνωσις τῶν διδακτικῶν τούτων γραμμῶν θὰ ἀνυψώσῃ τὸ θάρρος πάντων ἐκείνων, οἵτινες ὑπὲρ τὸ δέον ὑποκείμενοι εἰς

τὴν ἐπήρειαν τῆς μοιρολατρίας, νομίζουσι ὅτι δὲν ἔχουσι τίποτε νὰ κάμουν, καὶ θὰ ὑπεκκαύσῃ τὸν ζῆλον ἐκείνων, τοὺς ὁποίους ὁ ἀπελπισμὸς δὲν ἐκυριεύσειν ἀκόμη.

Διόρθωσις ἀναγκαία.

Ὅσονδήποτε θλιβεραὶ καὶ ἂν ἦνε αἱ διαβεβαιώσεις αὗται, πάλιν θὰ δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι ἀποτελοῦσιν ἀτελῆ ἔκφασιν τῆς ἀληθείας. Τὰ προλαβόντα ἀνωτέρω μᾶς παρουσιάζουσι τὴν Γαλλίαν κατέχουσαν τετάρτην τάξιν ὡς πρὸς τὴν ἀλκοολικὴν κατανάλωσιν, ἀλλὰ καλῶς σκεπτόμενοι καὶ καλῶς υπολογίζοντες θὰ ἴδωμεν ὅτι ἡ πατρίς μας προσκινᾶται νέας τάξεις καὶ ὑπερτερεῖ τὰ ἄλλα ἔθνη.

Οἱ μέχρι τοῦδε χρησιμοποιηθέντες ἀριθμοὶ σχετίζονται πρὸς μόνον τὸ ἀλκοόλ, δηλ. πρὸς τὰ καταναλισκόμενα οἶνοπνευματώδη καὶ ὄχι πρὸς τὸ καθαρὸν ἀλκοόλ.

Ἄλλ' εἶνε ἀποδεδειγμένον κατὰ τρόπον ἀναμφίλεκτον ὅτι ἡ δηλητηρίασις δὲν ἐπέρχεται μόνον μετὰ τὸ καθαρὸν ἀλκοόλ, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸν οἶνον, τὸν ζύθον καὶ τὸν μηλίτην (cidre=οἶνος ἐκ μήλων), διότι τὰ ποτὰ ταῦτα χρησιμεύουσι ὡς ἀφανῆς διοχευτήριον τοῦ δηλητηρίου, ὅπερ ἐμπεριλαμβάνεται εἰς τὸ ἀλκοόλ. Καὶ τῷ ὄντι ὅσονδήποτε καὶ ἂν καταναλίσκῃται τοῦτο ἀπροκαλύπτως ὑπὸ μορφὴν ἀψίνθιου ἢ θεραπευτικοῦ φαρμάκου ἢ ὅσονδήποτε καὶ ἂν κρύπτηται

εἰς ποτόν, ὅπερ ψευδῶς χαρακτηρίζουσιν ὡς ὑγιεινόν, πάλιν εἶνε δηλητήριον, καὶ οἱ χεῖριστοι ἀλκοολικοὶ δὲν εἶνε πάντοτε ἐκείνοι, τοὺς ὁποίους αἱ προκαταλήψεις ἢ μία ἀξιοθρήνητος ὑγιεινὴ ὠθεῖ εἰς τὸ νὰ καταναλίσκωσιν ἀκαίρως καθαρὸν οἶνοπνευμα.

Τῷ ὄντι πόσοι χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζωσιν εἶνε θύματα τῶν εὐπιστιῶν μας τῶν ἐρριζωμένων περὶ τῶν διατυμπανιζομένων χρησίμων ιδιοτήτων τῶν ἐξυμωμένων ποτῶν καὶ προχωροῦσι πρὸς τὸν χρόνιον ἀλκοολισμόν χωρὶς οὐδέποτε νὰ κλονισθῶσιν ἐκ μέθης! Ὁ ἰατρός κ. Δαραμβέρκ, μέλος τῆς Ἀκαδημίας, δὲν ἀπέδειξε μὲ τὰ ἐκπληκτικὰ πειράματά του, ὅτι οἱ οἶνοι, καὶ αὐτοὶ οἱ φυσικώτατοι, εἶνε δηλητηριωδέστατοι ;

Ἐάν λοιπὸν θελήσωμεν νὰ γνωρίσωμεν τὴν ὀλικὴν ποσότητα τοῦ ἐν τινὶ χώρᾳ καταναλισκομένου οἶνοπνεύματος, εἶνε λογικὸν νὰ παρεμβάλωμεν ἐν τῷ ἐσφαλμένῳ λογαριασμῷ ὅλα τὰ ποτὰ ἐκεῖνα, τὰ ὅποια περιέχουσιν ἀλκοὸλ κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸν τίτλον των ἢ τὸν ἀλκοολικὸν βαθμὸν. Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τοῦ τοιούτου πορίσματος δυνάμεθα νὰ κατασκευάσωμεν ἄλλην συγκριτικὴν κλίμακα, ἐν ἣ νὰ συσχετίζονται δύο γραμμαί, μία διὰ τὴν ὀλικὴν ἀλκοολικὴν κατανάλωσιν καὶ ἑτέρα διὰ τὸ καθαρὸν ἀλκοὸλ. Εἶνε δὲ εὐχερὲς νὰ δίδωμεν ὅτι οὐδόπως εἶνε παράλληλοι καὶ ὅτι οἱ τόποι, οἵτινες αὐτοκαλοῦνται ὑπέρτεροι τοῦ ἀλκοολισμοῦ καὶ κάμνουσι χρῆσιν μόνον τῶν φυσικῶν προϊόντων, σημειοῦνται ὡς ἐκ περισσοῦ εἰς τὸ ἴσοῦ γιν

τῆς ἀλκοολικῆς κατανάλωσεως μὲ ἀριθμὸν, ὅστις ὑπερβαίνει κατὰ πολὺ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐθνῶν ἐκείνων, ἅτινα κατασκευάζουσι τὸ ἀλκοὸλ. Καὶ ἐπὶ τέλους διαβεβαιοῦται ὅτι ἡ Γαλλία, καταναλίσκουσα 14 λίτρας οἶνοπνεύματος καθαρῷ καὶ 100 βαθμῶν κατὰ κεφαλὴν κατέχει τὴν κορωνίδα μεταξὺ ὄλων τῶν ἐθνῶν, ἐνῶ τὸ Βέλγιον ἔρχεται δευτέρον μὲ κατανάλωσιν 10 $\frac{1}{2}$ λιτρῶν κατὰ κεφαλὴν. Ἐλευθερὰ ὑπεροχὴ δι' ἓνα λαὸν νοήμονα, οἷος ὁ Γαλλικὸς, νὰ κατέχη τὴν ἀνωτάτην βαθμίδα τοῦ ἀλκοολισμοῦ καὶ ὁ λόγος ἀνήκει τῷ ἄλλῳ πατριώτῃ !

Τί στοιχίζει εἰς τὴν Γαλλίαν ὁ ἀλκοολισμὸς.

Διερωτᾶται ἕως ποῦ δύναται νὰ φθάσῃ ἡ πλάνη τῶν πολιτικολόγων, οἵτινες φρονοῦσιν ὅτι τὸ χρῆμα δὲν πρέπει νὰ συναζήται εἰς τὰ ταμεῖα τοῦ κράτους μὲ τὴν ἐπαχθεστάτην φορολογίαν, ἀλλὰ ὅσον τὸ δυνατὸν νὰ παραμῆνῃ εἰς τὰ θυλάκια τῶν φορολογουμένων, ἐνῶ εἶνε εὐκόλον νὰ ἐξαντλήσωμεν κατ' ὀλίγον καὶ βαθμηδὸν τὴν κυριωτέραν πηγὴν τῶν δαπανῶν μας καταπολεμοῦντες ἐρρωμένως τὸν ἀλκοολισμόν, ὅστις στοιχίζει εἰς τὸ κράτος περισσότερον ἢ ὅσον τοῦτο ἐσοδεύει· διότι ὁ τόπος, ἵνα προφυλαχθῇ ἀπὸ τὰς φοβερὰς συνεπειὰς τοῦ ἀλκοολισμοῦ μόνου, εἶνε ἐξηναγασμένος νὰ διασκορπίζῃ περισσότερα ἢ ὅσα δὲν ἐναποταμιεύει ἐμμεταλλευόμενος τὴν μάστιγα. Καὶ

ἐν τοσοῦτῳ παραπονούμεθα ὅτι τὸ χρέος ἐπιβαρύνεται, ἐνῶ μὲ μίαν ἀπλήν οικονομίαν εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν οἰνοπνευματωδῶν, ἢ ὅποια ἄλλως τε θὰ εὐηργέτει καὶ τὴν δημοσίαν υγείαν, νοημοσύνην καὶ ἠθικὴν, θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐπέλθῃ τὸ ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ. Καὶ τότε θὰ ἴδωμεν τὴν χώραν πλουτοῦσαν· τοῦτο δὲ δὲν εἶνε πλέον ἐπιτετραμμένον νὰ τὸ ἀγνοῶσιν οἱ διευθύνοντες τὰ οικονομικά μας, καὶ πρὸς ἐπίρρωσιν τῆς γνώμης μου φέρω τὰ ἑξῆς ἐπιχειρήματα.

Παράφρονες.

Ἐν Γαλλίᾳ ὑπάρχουσιν 80,000 παράφρονες ἐγκλιθεῖς· τούτου τοῦ ἀριθμοῦ τὸ τέταρτον ἦτοι αἱ 20,000 σχεδὸν ὀφείλουσι τὴν παραφροσύνην ἢ ἐκβλάκευσιν αὐτῶν εἰς τὴν ἐπήρεια, εἴτε ἄμεσον εἴτε ἔμμεσον, τοῦ ἀλκοῦλ. Κατὰ τὸ δεύτερον ἡμισυ τοῦ αἰῶνος ὁ ἀριθμὸς τῶν παραφρόνων σταθερῶς ἐπηυξήθη καὶ πανταχοῦ ἢ γοαυμὴ τῆς διανοητικῆς διαταράξεως εἶνε παράλληλος πρὸς τὴν τοῦ ἀλκοολισμοῦ· ἐντεῦθεν προκύπτει ὅτι πρέπει ν' ἀποδώσωμεν τὴν αὐξήσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βλακῶν καὶ τῶν παραφρόνων εἰς τὴν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον γενικοποιηθεῖσαν χρῆσιν τῶν ἀλκοολικῶν ποτῶν. Εἰς τὸν νομὸν τοῦ Σηκουάνα τὸ τρίτον τῶν διανοητικῶς διαταρακτομένων προέρχεται ἐκ τῆς οἰνοπνευματικῆς πόσεως. Εἰς τὴν Νορμανδίαν ὑπελόγησαν κατὰ τὸ 1894 ὅτι 40 % τῶν ἐγκλιθεῖς παραφρόνων ἔχουσιν ὡς αἰτίαν τὸν ἀλκοολισμόν. Εἰς

τινας δὲ ἄλλους νομοὺς, ἐνθα ἡ μᾶστιξ θερίζει κατὰ τρόπον ὀλίγον αἰσθητόν, ἢ κινήσεις τῆς παραφροσύνης σχεδὸν δὲν μετεβλήθη.

Ὁ νομὸς τοῦ Σηκουάνα διετῆρει κατὰ τὸ 1894 ἐπὶ ἰδίῳ λογαριασμῷ 12000 παράφρονες· λοιπὸν ὑπολογίζοντες πρὸς 1 φράγκον κατὰ μέσον ὄρον τὴν εἰς τὰ ἔστυλα διατήρησιν ἐνὸς παράφρονος, θὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ὁ ἀλκοολισμὸς στοιχίζει ἤδη διὰ τὴν ἐπαρχίαν 7,300,000 φράγκα καὶ διὰ μόνον τὸ διαμέρισμα τοῦ Σηκουάνα 2,000,000. Τὸ ἔθροισμα τῶν δύο τούτων ἀριθμῶν ἀποτελεῖ τὴν ὀλικὴν δαπάνην τῶν παραφρόνων διὰ τὸ ἔτος 1894—9,300,000 φράγκα.

Οἱ ἐγκληματῖαι.

Ὅστις λέγει ἀλκοολισμόν, λέγει ἐγκλημα. Ἴδου δὲ ἡ ἀπόδειξις ἐξαχθεῖσα ἐκ τίνος προσφατοῦ στατιστικῆς.

Ἐπὶ 100 ἐγκλιθεῖς διὰ δολοφονίαν	53 ἀλκοολ.
» » » δι' ἀσέλγειαν	53 »
» » » δι' ἐμπρησμόν	57 »
» » » δι' ἐπαιτείαν	»
καὶ τυχοδιωξίαν	70 »
δι' αἰλίαν καὶ τραῦμα	90 »

Ἐπὶ 500 ἐγκλιθεῖς δηλ. 64% ἢ τὰ $\frac{2}{3}$ 323

Τμήμα τοῦ καταναλισκομένου οἴνοπνεύματος.

Ἀπὸ τὰ θυλάκιά μας ἐξέρχονται κατὰ μέσον ὄρον 130 ἑκατομμύρια δι' ἐν ἔτος πρὸς ἀγοράν τοῦ οἴνοπνεύματος, ὅπερ μᾶς φονεῖ· ἐὰν δὲ προσθέσωμεν καὶ τὸν φόρον, θὰ ἔχωμεν 500 ἑκατομ. Ἐὰν δὲ προσθέσωμεν καὶ τὰ διαπύλια τέλη, θὰ ἔχωμεν ἐν ὅλῳ 1000 ἑκατομμύρια.

Ἡμερομίσθια χανόμενα.

Τὰ χανόμενα ἡμερομίσθια εἶνε πολυάριθμα. Ὁ κ. Ροσσάρ ὑπελόγησεν ὅτι τὸ ὀλικὸν ποσὸν εἶνε περίπου 1 δισεκατομμύριον καὶ 340 ἑκατομμύρια.

Ἐξοδα νοσηλείας καὶ ἀργίας.

Τὰ θύματα τοῦ ἀλκοολισμοῦ δὲν ἐπιβαρύνουσι μόνον τὰ ἄστυα τῶν βλακῶν, ἀλλὰ ἐπίσης καὶ τὰ νοσοκομεῖα καὶ τὰ λοιπὰ φιλανθρωπικὰ καθιδρύματα. Τὸ ὀλικὸν ποσὸν τῶν τοιούτων βηθειῶν ἀνέρχεται εἰς 70 ἑκατομμύρια.

Αὐτοκτονεῖαι καὶ βεβαιοὶ θάνατοι.

Αἱ ἐξ αὐτῶν ἀπώλειαὶ ὑπολογίζονται εἰς 5 ἑκατομμύρια.

Γενικὸν συμπέρασμα.

Ἐὰν ἀθροίσωμεν ὅλους τοὺς ἀνωτέρω ἀριθμούς, θὰ ἴδωμεν ὅτι ὁ ἀλκοολισμὸς μᾶς στοιχίζει καθ' ἑκάστον ἔτος 2 δισεκατομμύρια καὶ 500 ἑκατομμύρια· ἀλλὰ δὲν ἐγκτεται εἰς τὴν δαπάνην ταύτην ὅλον τὸ ζήτημα· γνωρίζομεν ὅτι, ὅταν πρόκηται περὶ χρημάτων καὶ χρηματικῶν πληγῶν, δυνάμεθα νὰ ἐλπίζωμεν περὶ ἐπανακτήσεως αὐτῶν ἢ ἐπουλώσεως τῶν πληγῶν, ἐκτὸς ἐὰν χρεοκοπήσωμεν· ἀλλὰ δυστυχῶς ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι συνέπειαι τοῦ ἀλκοολισμοῦ, αἱ ὁποῖαι μᾶς στοιχίζουν πολὺ περισσότερον χωρὶς δυστυχῶς νὰ δυνάμεθα νὰ τὰς παραστήσωμεν δι' ἀριθμῶν.

Τῷ ὄντι δύναται τις νὰ ὑπολογίσῃ διὰ τὸν ἄνθρωπον, διὰ τὴν οἰκογένειαν καὶ διὰ τὸν τόπον τὴν ἀπώλειαν, ἣτις προέρχεται ἐκ τῆς διαταράξεως τῆς διανοίας, ἐκ τῆς ἀπραξίας καὶ ἐκ τῆς ἐγκαθειρέξεως ; ἢ συντήρησις τοῦ βλακῶς ἢ παραφρόνος καὶ τοῦ ἐγκληματίου στοιχίζει πολὺ· ἀλλὰ πόση ὀλόκληρος ἢ ἀπώλεια, ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον θὰ ἐκέρδιζον ; Δαπάνη ἀφ' ἑνός καὶ ἀπώλεια κέρδους ἀφ' ἑτέρου, ἰδοὺ ὅλη ἡ ἀλήθεια.

Ἐπίσης δυνάμεθα νὰ ἐκφράσωμεν δι' ἀριθμῶν τὰς ζημίας, αἵτινες προξενοῦνται ὑπὸ τοῦ ἀλκοολικοῦ ἐγκληματίου ; Πόσον θὰ ηὐξάνετο ἡ περιουσία τῶν θυμάτων τοῦ ἀλκοολισμοῦ, ἐὰν δὲν ὑφίστατο οὗτος ;

Τί δὲ νὰ εἴπωμεν καὶ περὶ τῆς γονῆς τῶν ἀλκοο-

λικῶν ; Δυνάμεθα νὰ τὴν ὑπολογίσωμεν ; Ὁ ἀλκοολικός, πρὶν ἐξεκείλῃ εἰς τὸ νοσοκομεῖον ἢ εἰς τὴν φυλακὴν καὶ πρὶν ἐξαφανισθῆ ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς, ἔσχε τὸν καιρὸν νὰ δημιουργήσῃ καὶ ὑπὸ τὴν ἐποψὴν ταύτην ἐπικινδυνωδέστερος εἶνε ἐκείνου, ὅστις παραμένει ἐπισήμως ἄγαμος, ἀνεπισήμως ὅμως παιδοποιεῖ χωρὶς καθ' ὄλοκληρίαν νὰ ἀναχαιτιζήται ἀπὸ κανὲν ἐμπόδιον. Λοιπὸν πῶς δὲν γνωρίζει σήμερον τοὺς ἀξιολυπῆτους κληρονόμους τῶν ἀλκοολικῶν ; Ἰδοὺ μία προσωπικὴ στατιστικὴ, ἣτις φέρει 215 οικογενεῖας ἀλκοολικῶν, ἃς διαδέχονται τρεῖς γενεαί.

Εὐρίσκωμεν ἐν συνόλῳ :

427 ἀλκοολικοὶ	50 %
Ἐκφυλοὶ	60 %
Βλάκες καὶ ἐγκλημάτια	14 %
Παιδιά πάσχοντα συσπάσεις	22 %
Ἐπιληπτικοὶ	17 %
Παραφρονεῖς	19 %

Τοιοῦτοτρόπως ὁ ἀλκοολισμὸς διακινδυνεύει τὸ κακὸν τοῦ παρασκευάζων πότας, ἡλιθίους, ἀσθενεῖς καὶ ἀχρηστους παντὸς εἶδους καὶ πάσης ἀπόψεως. Ἄλλ' ὅμως ἃς ρίψωμεν καὶ ἐν βλέμμα ἐπὶ τῶν κληρονομικῶν θυμάτων, ἅτινα κατὰ τρόπον εὐτυχέστατον δὲν ζῶσι. Θὰ ἔχωμεν λοιπὸν 814 κατιόντας :

Νεκρογέννηται	16
Πρόωροι	37
Μὴ βιώσιμοι	121
Ἦτοι $\frac{1}{5}$ σχεδὸν	174

Εἰς τὸ ἐξαγόμενον τοῦτο ἃς προσθέσωμεν 50 περιπτώσεις φθίσεως, αἵτινες ἀποδεικνύουσι τὴν πολλὰκις ἤδη διακηρυχθεῖσαν ἀλήθειαν, ὅτι τὸ ἀλκοὸλ εἶνε ὁ πατὴρ τῆς φθίσεως καὶ θά φθάσωμεν εἰς τὴν ἀναλογίαν ὅχι πλέον τοῦ $\frac{1}{5}$ ἀλλὰ τῶν 32% ἢτοι τοῦ $\frac{1}{3}$.

Καὶ οἱ πατριῶται ἔρχονται νὰ κλαύσωσιν ἐπὶ τῇ ὅτι ἡ Γαλλία ἐρημοῦται ὡς πρὸς τὸν πληθυσμὸν. Καὶ ἀναζητοῦσι τὰς αἰτίας τοῦ φαινομένου τούτου πολὺ μακρὰν, ἐνῶ δύνανται, ἐξετάζοντες τὰ πράγματα ἐκ τοῦ πλησίον, νὰ ψαύσωσι μὲ τὸν δάκτυλον μίαν τῶν κυριωτάτων αἰτιῶν.

Πρέπει νὰ προσθέσωμεν ὡς πόρισμα πάντων τῶν ἀνωτέρω λεχθέντων τὴν σμίκρυνσιν τοῦ ἀναστήματος τόσοσ ἐκδήλον ὅσημέραι καθισταμένην εἰς τὰ διαμέρισματα ἐκεῖνα, ἅτινα ἰσχυρότερον κατεξουσιάζθησαν ὑπὸ τοῦ ἀλκοολισμοῦ καὶ ὅπου βλέπομεν ὀλόκληρα χωρία ἐνεκα τοῦ γεγονότος τούτου ἀνίκανα νὰ παρασχωσι καὶ τὸν ἐλάχιστον στρατεύσιμον.

Τί λοιπὸν μένει νὰ σκεφθῶμεν καὶ νὰ πράξωμεν ; Ὁλοι αὗται αἱ ἀπώλειαι δύνανται νὰ παρασταθῶσι δι' ἀριθμῶν, ὅτινες νὰ μᾶς δεικνύουσι τὴν ἀλκοολικὴν μάστιγα ὡς τὴν μόνην αἰτίαν τῆς νοθεύσεως καὶ τῆς ἐκφυλίσεως τῶν γενεῶν ; Ἀδιστακτικῶς παραδέχομαι ὅτι αἱ χρηματικαὶ ἀπώλειαι εἶνε ἐπανορθώσιμοι. Ἄλλὰ δύναται τις νὰ σκεφθῆ ὅτι εἶνε ἐπίσης εὐχερὲς νὰ ἀναστειλωμεν ἐν ρεῦμα παρασύρον ἡμᾶς πρὸς βάραθρον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου μέλλει νὰ ἐκμηδενισθῆ ὅ,τι κάλλιον ἔχομεν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς καὶ τὸ ὅποῖον δύνανται

νά υποθάψη τὴν ἀπορροφητικὴν ἐνέργειαν τῶν ὀλιγώτερον ἐξησθηνοτάτων καὶ περισσότερον προνοητικῶν πληθυσμῶν, οἵτινες ἐν εὐθέτῳ καιρῷ θὰ ἐγνώριζον νὰ θέσωσι φραγμὸν κατὰ τῆς μάστιγος ;

Ἐχομεν τὸ δικαίωμα νὰ παραπονώμεθα περὶ τῆς ἀθλιότητός μας, ὅταν θυσιάζωμεν καθ' ἕκαστον ἔτος ἄνευ μηδεμιᾶς ὠφελείας σωρείας χρυσοῦ ; Ὅταν ἡ Γαλλία θελήσῃ νὰ ἀφιερῶσιν τὰ δύο καὶ ἡμισυ δισεκατομμύρια, τὰ ὅποια τώρα δαπανᾷ διὰ τὸ ἀλκοὺλ, εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν ἀποκλήρων τῆς κοινωνίας, δὲν θὰ ἦνε πολὺ μακρὰν ἀπὸ τὴν λύσιν τοῦ κοινωνικοῦ ζητήματος.

Δυνάμεθα δὲ νὰ διαβεβαιώσωμεν κατηγορηματικώτερον ὅτι ὁ ἀλκοολισμὸς ἐμφαίνει διαφθορὰν καὶ παρακμὴν τῶν λαῶν. Ἡ γειτόνισσά μας, δηλ. ἡ Γερμανία, διὰ νὰ μὴ ἀναφέρωμεν ἄλλην ἐπιγράσειαν, ἐξοδεύει εἰς τὰ οἶνοπνεύματα 2 δισεκατομμύρια καὶ 750 ἑκατομμύρια ἥτοι κατὰ κεφαλὴν 50 ἢ 60 μάρκα (τὸ μάρκον = 1 φρ. 25) καὶ κατ' οἰκογένειαν 250—300 μάρκα. Καὶ εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν ὑπολογίζω, ὡς ἔπραξα διὰ τὴν Γαλλίαν, τὰς ἄλλας ἀπωλείας, αἵτινες ὀφείλονται εἰς τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ τοῦ ἀλκοολισμοῦ. Ὅταν λοιπὸν χωραὶ τινεὶ τυφλώττουσαι τοιοῦτοτρόπως ἐπαυξάνωσι τὰ βάρη των, δύναται τις νὰ ἐκπλαγῇ ἐπὶ τῷ ὅτι δοκιμάζουσιν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπιχρυσώσωσι τὰ οικονομικὰ των μὲ τὸ χρῆμα τοῦ γείτονος ;

ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΣ ΑΤΟΜΙΚΟΣ

Ὁ ἀλκοολισμὸς, κακὸν κοινωνικὸν ἢ παγκόσμιον, τοῦ ὁποίου ἔδωκα ἀνωτέρω μικρὰν σκιαγράφειαν, εἶνε ἡ συνισταμένη τοῦ ἀτομικοῦ ἀλκοολισμοῦ. Ὡς ἐκ τούτου ὀφείλομεν νὰ μελετήσωμεν τὰς συνεπείας τοῦ ἀλκοολισμοῦ διὰ τὸ ἄτομον, τοῦθ' ὅπερ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ νὰ κάμωμεν τὴν περιγραφὴν τῶν φυσιολογικῶν, βιολογικῶν καὶ ἄλλων ἰδιοτήτων τοῦ ἀλκοὺλ. Μεταξὺ τῶν ἐδωδίων, τῶν ὁποίων ἡ χρῆσις βαθύτατα εἰσεχώρησεν εἰς τὰς συνηθείας μας, δὲν ὑπάρχει κανὲν ἄλλο, ὅπως τὸ ἀλκοὺλ, τὸ ὁποῖον κατεκοσμήθη μὲ πολλὰς ἀρετὰς ὑπὸ τῆς λαϊκῆς φαντασίας. Καὶ εἰς ἀντιστάθμισιν δὲν ὑπάρχει κανὲν ἄλλο, τὸ ὁποῖον νὰ ἦνε ἄξιον ὀλιγώτερας ἐκτιμῆσεως καὶ ὑπολήψεως. Ὡς ἀληθῆ πρόβατα ἀλληλομμητικά ἀκολουθοῦμεν μὲ κλειστοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς τὰς πεπατημένας ἀτραποὺς τῶν προγενεστέρων μας ἢ τῶν γειτόνων μας ἀφηνόμεθα νὰ ἀιχμαλωτίζωμεθα ὑπὸ τοῦ παραδείγματος καὶ τῶν συμβουλῶν χωρὶς νὰ εὐρίσκωμεν τὸν καιρὸν νὰ ζυγίσωμεν πρεπόντως καὶ τὰ παραδείγματα καὶ τὰς συμβουλὰς, καὶ καθιστάμεθα τοιοῦτοτρόπως, χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζωμεν, οἱ φορεῖς τῶν παραλογωτέρων προλήψεων. Πόσοι εἶνε ἐκεῖνοι, οἵτινες θὰ ἠδύναντο νὰ δικαιολογή-

σουν τὴν καθ' ἡμέραν ἀλκοολικὴν κατανάλωσιν των μὲ σπουδαῖον ἐπιχείρημα ἢ τοῦλάχιστον κατὰ τὸ φαινόμενον λογικόν; Πίνουσι διότι πάντοτε ἔπινον, διότι πάντοτε βλέπουσιν ἄλλους νὰ πίνωσι περίξ των, διότι ἔμαθον νὰ πίνωσιν, ὅπως ἔμαθον νὰ ἀναγινώσκωσι, νὰ γράφωσι καὶ νὰ χρεῖωσι, πίνουσιν ἐνὶ λόγῳ διότι πίνουσι, καὶ οὐδεὶς ἄλλος λόγος ἢ σκοπὸς ὑπάρχει. Ἡ συνήθεια ἐξασκεῖ ἐφ' ἡμῶν τοιοῦτον κράτος, ὥστε ὑποδεχόμεθα σχεδὸν μετὰ μειδιάματος εἰρωνικῆ καὶ πῶς ἐμπαικτικῆ τοὺς αἰσχυντηλοὺς νεωτεριστάς, οἵτινες διδάσκουσι τὴν σταυροφορίαν κατὰ τοῦ ἀλκοῦλ, ὅταν δὲν τοὺς μεταχειρίζομεθα — τοῦτο δὲ εἶνε ὑπάτη ἀδικία — ὡς ἀσκητάς ἢ ἠθικολόγους κερηκομόωντας! Ἄλλ' ἄς ἀφήσωμεν κατὰ μέρος τοὺς θέλοντάς νὰ ἐμπαίξωσι καὶ νὰ εἰρωνεύωνται καὶ ἄς σκεφθῶμεν ἐπὶ γεγονότων θετικῶν.

Διὰ τί πίνουσι; Ἀπαντῶντες εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο, θὰ ἀπαριθμήσωμεν τοὺς πλείστους λόγους, καλοὺς καὶ πρὸ πάντων κακοὺς, τοὺς ὁποίους ἀκούομεν καθ' ἑκάστην ἀπὸ τὸ στόμα τῶν ἐραστῶν τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν.

Τὰ ποτὰ εἶνε ὠφέλιμα καὶ μάλιστα ἀναλόφενκα, διατείνονται οἱ ἐρωῦντες καὶ αἱ ἐρῶσαι αὐτῶν. Ὁ οἶνος ἐνδυναμώνει παρέχων σφιγγηλότητα, καὶ κανὲν ἄλλο πράγμα δὲν εἶνε τόσοσιν τονωτικόν, ὅσον ὁ οἶνος ὅταν τὸν πίνωμεν, ἀφοῦ ἐξάντλησωμεν τὰς δυνάμεις μας μετὰ κοπωδεστάτην ἐργασίαν. Οἱ οἶνοι ἢ τὸ ἀλκοῦλ εἶνε οἱ φίλοι τοῦ νεωτέρου ἐργάτου, ὅστις βεβα-

ρημένος ὑπὸ ὑποχρεώσεων ἐπαυξανόμενων ὀφείλει ἄνευ μηδεμιᾶς ἀνακωχῆς ἢ ἀναπαύσεως νὰ ἀνταποκρίνηται εἰς τὰς σκληρὰς ἀπαιτήσεις τῆς πρὸς συντήρησιν διαπάλης. Κακῶς διαιτώμενος, ἐνδύόμενος καὶ τρεφόμενος, δανεῖζεται ἀπὸ τὸ ἀλκοῦλ δυνάμεις ἀναρρωτικές, τὰς ὁποίας δὲν ἔχει οὔτε τὸν καιρὸν οὔτε τὰ χρηματικὰ μέσα νὰ προσπορισθῇ ἀπὸ μίαν διαίταν εὐσιαστικωτέραν. Καὶ ἔπειτα τὸ ποτὸν ὑπεκκαίει καὶ ἀνυψώνει τὸ καταπεπτωκὸς θάρρος, ἐπιφέρει τὴν λήθην τῶν λυπῶν, καὶ ἀπομακρύνει τὰς καθ' ἡμέραν σκέψεις τῆς βιωτικῆς διαπάλης. Δύναται τις νὰ ἀπαρηθῇ ἐν ποτήριον ἐπὶ ποδός, ὀλίγην διάχυσιν, ἀφοῦ ἐργασθῇ ἀδιακόπως ἐπὶ ὀλίκληρον ἐβδομάδα; Ὁ ἐργάτης δὲν δύναται νὰ λάβῃ τὸ μερίδιόν του ἐκ τῶν ἡδονῶν τοῦ κόσμου τούτου; Ἐν ποτήριον οἴνου κἀνει τὸν ἄνθρωπον νὰ βλέπῃ τὰ πράγματα τοῦ κόσμου ὑπὸ τὴν ὥραίαν μορφήν των. Καὶ ἔπειτα μίαν ἑλαφρὰ μέθη, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν γινομένη, δὲν ἐπιφέρει κανὲν κακόν ἀπ' ἐναντίας καθαρίσει τὸ αἷμα, ἀποδιώκει τὰ κακὰ ἀέρια καὶ φονεύει τὰ μικρόβια. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ψυχρῶν ἢ ὀμίχλωδῶν καιρῶν, ὅταν ἐξέργηται κανεὶς ἀπὸ τὴν μαλακὴν κλίνην του διὰ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐπίπονον ἐργασίαν του, κυρτοῦται, ταπεινοῦται, τρέμει, διότι ὁ στόμαχός του εἶνε κενός ἀφοῦ ὅμως συγκρούσῃ τὸ ποτήριόν του μὲ τοὺς συναδέλφους του εἰς τι καπηλεῖον τῆς γωνίας, ἢ ὅταν εἰς ἄλλην ταβέρναν αὐτὸς πληρώσῃ ἕνα γύρον, διὰ νὰ δείξῃ ὅτι γνωρίζει νὰ ζῆ, τότε αἰσθάνεται ἐν ἑαυτῷ

εὐεργετικὴν τινὰ θερμότητα κυκλοφοροῦσαν εἰς τὰς φλέβας του καὶ προτροπᾶν ἀποδιώκουσαν τὸ ψῦχος.

Καὶ αὐτὰ ὅλα εἶνε τόσον ἀληθῆ, ὥστε θὰ ἦτο παράξενον νὰ βλέπη κανεὶς ἓνα ὑποψήριον βουλευτὴν περιλαμβάνοντα εἰς τὸ ἐκλογικὸν πρόγραμμά του τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ ἀλκοόλ. Θὰ ἐξεδιώκετο βαναύσως ὡς ἐχθρὸς τοῦ πτωχοῦ λαοῦ. Ἄλλὰ καὶ τί κἀμνομεν ἵνα ἐκρίζωσωμεν ἀπὸ τὸν ἐγκέφαλον τοῦ ἀπαιδεύτου λαοῦ τοιαύτας πλάνας; Τίς δὲν αἰσθάνεται βάρος εἰς τὴν συνείδησίν του προσεγγικῶν εἰς τινὰ ἀστυνομικὴν κλητῆρα ἐν ποτήριον οἴνου εἰς ἀντάλλαγμα ὑποχρεώσεώς τινος; καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ ἐκπληττώμεθα, ἐάν ὁ ἐργάτης, ὅστις δὲν ἤθελε λάβῃ παρ' ἡμῶν εἰ μὴ ἐν τεμάχιον ἄρτου εἰς τὴν θέσιν ἐνὸς ποτηρίου οἴνου, ἀποποιεῖται τοιοῦτον ἄτοπον δῶρον; Ἄπετυπώσαμεν εἰς τὴν ἀνταμιβὴν ὑπὸ ἀλκοολικὴν μορφήν εἰδὸς τι εὐγενείας; διότι πᾶς τις ἤθελεν ἐρυθρίασῃ, ἐάν ἐδίδομεν εἰς αὐτὸν ὡς ἡμερησίαν ἀντιμισθίαν εἴκοσι ποτήρια οἴνου ἢ ζύθου, καὶ θὰ ἐξελάμβανεν τὴν τοιαύτην μεγαλοδωρίαν ὡς ἐλεημοσύνην ἀτιμωτικὴν. Καὶ ἐν τούτοις τί ἄλλο γίνεται; τὸ χρῆμα, ὅπερ λαμβάνει ὁ ἐργάτης, δὲν μεταβάλλεται εἰς ἀνάλογα ποτήρια οἴνου ἢ ζύθου;

Ἐάν στραφῶμεν ἤδη πρὸς τοὺς λεγόμενους οἰκοκυραίους, θὰ ἀκούσωμεν ἄλλο ἄσμα· παρ' αὐτοῖς τὸ ἀλκοόλ ἐκλαμβάνεται μᾶλλον ὡς ὑπόθεσις πολυτελείας ἢ ὡς πρᾶγμα χρήσιμον. Μὴ γένοιτο ὅμως νὰ

στερηθῶσι μιᾶς φιάλης οἴνου ἐγχωρίου κατὰ τὸ δεῖπνόν των. Ὅχι διότι τὴν ἐκλαμβάνουσιν ὡς ἀναπόσρευκτον διὰ τὴν υἰγιαίν των, ἀλλὰ διότι θὰ ἐνόμιζον ὅτι καταργοῦσι τὸ ἔθιμον! Δὲν ἔχουσι τὴν συνήθειαν νὰ πίνωσιν; βάλλουσιν εἰς τὸ στόμα των τόσον μόνον, ὥστε νὰ μὴ βλαρθῶσι! καὶ ἔπειτα, ἐάν παραλείψωσι τὴν φιάλην, τί θὰ εἶπῃ ὁ κόσμος εἰς βάρους των; ὅτι δὲν ἔχουσι τὰ μέσα νὰ ἀγοράσουσιν οἶνον ἢ καλὰ ποτὰ ἢ ὅτι θησαυρίζουσι! Ὡ ἀλαζονία, ποῦ πηγαίνει νὰ ἐγκαθιδρυθῆς! Ἀκούεις; εἰς νοικοκύρης νὰ πίνῃ νερόν! τί κατάστασις εἶνε αὕτη! καὶ τοιουτοτρόπως ἐπέργεται ἡ γελοιοποίησις· ὁ Θεὸς δὲν ἔκαμε τὴν ἄμπελον διὰ νὰ τὴν φυλάττωμεν· δυνάμεθα ν' ἀποχωρίσωμεν τὸν καλὸν οἶνον ἀπὸ τοῦ καλοῦ κρέας; δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν μίαν διασκέδασιν χωρὶς νὰ παρατάξωμεν κατὰ σειρὰν φιάλας καὶ ποτήρια διαφόρων χρωμάτων καὶ σχημάτων; ! ὁ οἶνος λύει τὴν γλῶσσαν, δίδει πνεῦμα σπινθηροβολοῦν, ἐξανθρωπίζει τοὺς ἀγροικότερους τῶν ἐγκεφάλων. Εἶνε δυνατόν εἰς σπουδαστῆς νὰ γείνη ἐγκρατής; ἄλλως δὲν θὰ ὑπῆρχε πλέον εἰς τὸ καρτιέ Λατὲν (συνοικία τῶν Παρισίων, ὅπου διαμένουσιν οἱ σπουδασταί, ἀνάλογος πρὸς αὐτὴν ἐν μικρογραφίᾳ τυγχάνει ἡ Νεάπολις τῶν Ἀθηνῶν). Καὶ νεότης ἄνευ χαρᾶς καὶ εὐθυμίας καὶ ποιήσεως εἶνε πρόωρον γῆρας! Ἐκτὸς τούτου πῶς ἡμποροῦμεν νὰ λησμονήσωμεν τὴν εὐχαριστήσιν, τὴν ὁποίαν αἰσθάνομεθα; Τὸ ἀψίνθιον ἐκεῖνο, τὸ τόσον εὐεργετικόν, τὸ ὁποῖον ροφοῦμεν μὲ τόσον εὐλάβειαν, τὸ

ἀναγκαῖον προανάκρουσμα ἐνὸς γεύματος καλῶς ἐννοουμένου ;

Καὶ τοιουτοτρόπως οἱ φιλόποτοι ἐξακολουθοῦσιν ἐγκωμιάζοντες τὰς λαμπρὰς ιδιότητας τοῦ ἀψιθίου, τοῦ οἴνου καὶ τῶν λοιπῶν γαργαλιστικῶν ποτῶν· θὰ ἠδυνάμεθα δὲ νὰ πληρώσωμεν μακρὰς σελίδας, ἐὰν ἠθέλομεν μνημονεύσει χάριν τοῦ ἀναγνώστου ὅλας τὰς μωρολογίας, αἰτίνας διαφεύγουσι τὸ ἔρκος τῶν ὀδόντων τύσων στομάτων ! Ὁ ἀναγνώστης ἄς συνενώσῃ ὅλας τὰς ἀναμνήσεις του ἀναπολῶν εἰς τὴν μνήμην του ὅτι ἐσκέφθη καὶ εἶπεν αὐτὸς καθ' ἑαυτόν, καὶ θὰ συμπεράνῃ μετ' ἐμοῦ ὅτι αἱ ὑποτιθέμεναι ἀρεταὶ τῶν ποτῶν δύνανται νὰ συνοφισθῶσιν εἰς δύο :

1ον Πανάκεια ὑπερτάτη κατὰ τῶν ἐξασθενήσεων τοῦ σώματος καὶ τοῦ πνεύματος.

2ον Πηγὴ τέρψεως καὶ εὐχαριστήσεως.

Αὐτόχρομα χμαιοραϊ, ὡς θέλομεν ἴδῃ.

Τὰ οἰνοπνευματώδη ποτὰ δὲν ἐνδυναμώνουσι.

Παρατηρήσατε ἓνα ἵππον σύροντα μέγα βάρος καὶ ἀπηυδνηκότα ἐκ τοῦ κόπου. Ὁ ἵππος προσπαθὼν νὰ σύρῃ τὸ βάρος ἐκεῖνο εἰς τὴν κορυφὴν λόφου τινὸς καταπίπτει ἢ δεικνύει σημεῖα καταπτώσεως, ἀλλ' ὁ ὀδηγὸς καταφέρει ἐπὶ τῆς ράχιδος του μὲ σφοδρότητα τὴν μαστίγα καὶ τὸ ἀτυχὲς ζῶον, κινούμενον οἰονεὶ ἐκ τινος ἐλατηρίου, ἐπαναλαμβάνει τὸν δρόμον του διὰ νὰ ἐπαναπέσῃ μετὰ τινὰ βήματα. Τοῦτο ἀκριβῶς συμβαίνει καὶ μὲ τὸ ἀλκοὸλ· μᾶς ἐρεθίζει καὶ μᾶς ἐνδυναμώνει, ἀλλὰ στιγμιαίως, ὅπως τὸ μαστί-

γιον τοῦ ἀμαξηλάτου ἐξεγείρει τὸν ἵππον, ἀλλ' ἡ ἐνδυνάμωσις εἶνε φαινομενικὴ. Θὰ ἦτο δὲ μάταιον νὰ κρηθῶμεν τὸν φαινομενικὸν τοῦτον ἐρεθισμὸν, ὅστις παράγεται ἀπὸ τὸ ἀλκοὸλ, ἀλλὰ δὲν θὰ ἦτο ὀλιγώτερον μάταιον νὰ ἐκλαμβάνωμεν τὸν ἐρεθισμὸν ἐκεῖνον σωτήριον καὶ ἀποτελεσματικόν. Τῶ ὄντι διαβαιοῦται ὅτι ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν οἰνοπνευματωδῶν τὸ κεντρικὸν ὄργανον τῆς κυκλοφορίας, ἡ καρδία, ἐπιταχύνει τοὺς παλμούς της, ὁ σφυγμὸς καθίσταται συχνότερος, τὸ πρόσωπον ζωηροῦται, τὸ νευρικὸν σύστημα πάλλεται ἐν τῷ συνόλῳ του. Ἄλλ' ὁ ἐρεθισμὸς οὗτος εἶνε ψευδής, ὡς συμβαίνει εἰς τὰς ζωηρὰς εἰκόνας τῶν ζῴων, τὰ ὅποια ἡ ὀφθαλμικὴ ἀπάτη ἐκλαμβάνει ὡς ζῶντα καὶ ἔμφυχα· διότι συμφῶνως μὲ τὰ πειράματα τῶν φυσιολόγων τὸ ἀλκοὸλ ἐνεργεῖ πράγματι ἐπὶ τοῦ σώματος, ἀλλ' ἐνεργεῖ παραλῶν τὰ νευρικὰ κέντρα, τὰ ὅποια εἶνε οἱ κανονιστῆρες τῆς ἀνθρωπίνης μηχανῆς. Ἄρα ὅμως ἐπέβλη ἡ παράλυσις τῶν νευρικῶν κέντρων, τί συμβαίνει ; Ὅ,τι συμβαίνει καὶ εἰς ἓν τράϊνον, τοῦ ὁποίου κόπτονται αἰφνιδίως τὰ ἐλατήρια : ἐκσφενδονίζεται μὲ ὅλην τὴν ταχύτητα, φαίνεται δὲ ὅτι παρασύρεται μὲ δυνάμιν ἑκατονταπλασίαν, ἀλλ' ἡ δύναμις ἐκεῖνη εἶνε ἡ ἔνδειξις τῆς διαρρήξεως ἐνὸς σπουδαίου ὀργανισμοῦ, δηλ. τοῦ ὀργανισμοῦ ἐκεῖνου, ὅστις ἀπαρτίζει τὴν ἀσφάλειαν τοῦ τράϊνου. Καὶ τότε προσοχὴ εἰς τὰ δυστυχήματα ! Τὸ ἐλάχιστον κακόν, ὅπερ ἐπιγίγνεται, εἶνε ἡ ταχεῖα ἐξάντλησις τῆς ἀνωφελῶς καταδαπα-

νηθείσης δυνάμεως ταύτης, ἥτις ἦτο ἐφεδρεία διὰ τὸ μέλλον μὴ ἀντικατασταθεῖσα· διότι τὸ ἀπορροφηθὲν ἄλκοολ δὲν εἶνε αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ πηγὴ δυνάμεως, ἀλλ' ἀφειδῆς καταδαπάνησις τῆς ἀποταμιευθείσης δυνάμεως· καὶ ὁ ἐρεθισμὸς ἐκεῖνος, ὁ στιγμιαίος, ἀπᾶς ἐξαντληθεὶς ἔχει ὡς ἐπακόλουθα τὴν κόπωσην καὶ τὴν ἐκμηδένισιν κατ' ἀναλογία πρὸς τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀσωτευθείσης δυνάμεως, καὶ τοιοῦτοτρόπως εὐρισκόμεθα εἰς τὴν ἀνάγκην ἕνεκα τῆς ἐναλλαγῆς τῆς καταστάσεως ἢ νὰ προσφύγωμεν ἀκόμη μίαν φοράν εἰς τὸ ἄλκοολ πρὸς παραγωγὴν ἐρεθισμοῦ ἢ ὅπερ θὰ ἦτο ἀνάγκη νὰ κάμωμεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, νὰ ὑποκαταστήσωμεν εἰς τὰ κτυπήματα τῆς μαστίγος ὀλίγον ἄχυρον, δηλ. νὰ προσφύγωμεν εἰς τὰς τροφάς, αἵτινες εἶνε ἡ μόνη καὶ ἀποκλειστικὴ πηγὴ δυνάμεως.

Δὲν κερδίζομεν λοιπὸν τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν χρῆσιν τοῦ ἄλκοολ εἰμὴ τὴν ταχύτεραν φθορὰν τῆς ἐπιπεργείας του, φθορὰν δαπανηρὰν κατ' ἀρχὰς μὲν διὰ τὸ βαλάντιον, ἔπειτα δὲ διὰ τὸ σῶμα, τὸ ὅποιον δὲν δύναται νὰ δαπανᾷ ἐπ' ἀπειρον ἄνευ ἀντισταθμίματος. Τὰ γεγονότα ταῦτα ἐξηγοῦσι πασιφανέστατα τὴν ταχίστην φθορὰν τῶν ἐξοικειωμένων μὲ τὰ ποτά, οἷτινες, ὡς πᾶς τις γινώσκει, ὑφίστανται πρόωρον παρακμῆν.

Ὁ μέσος ὅρος τῆς ζωῆς τῶν πινόντων εἶνε πολὺ μικρὸς καὶ οἱ γείτονές μας, οἱ Ἕλληες, οἱ Ἄγγλοι, οἷτινες ἐλλό-

γως θεωροῦνται ὡς ἄνθρωποι πρακτικοί, ἀπὸ πολλοῦ διείδον ὅτι οἱ ἐγκρατεῦόμενοι ἔζων περισσότερον καὶ αὐτῶν τῶν μετριωτάτων ποτῶν. Διὰ τοῦτο αἱ πλεῖσται τῶν ἀσφαλιστικῶν ἀγγλικῶν ἐταιριῶν ζωῆς παρέχουσιν εἰς τοὺς ἀπέχοντας τῶν ποτῶν ἔκπτωσιν ἀσφαλιστρῶν φθάνουσαν μέχρι 15 %.

Καὶ εἶνε καλὸν νὰ γνωρίζωμεν ὅτι ἡ φθορὰ τῆς ἀνθρωπίνης μηχανῆς, ἥτις ἐπέρχεται ἐκ τῆς συνήθους καταναλώσεως οἶνοπνευματοῦ ποτῶν, δὲν περιρίζεται μόνον εἰς ἐκεῖνους, οἷτινες ποιοῦνται κατάχρησιν· δὲν εἶνε ἀδιάφορον νὰ εἰσαγῆ τις καθ' ἑκάστην ἡμέραν εἰς τὸν ὄργανισμόν του, ἔστω καὶ κατὰ μικρὰς δόσεις, οὐσίας, αἵτινες ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν παραγωγὴν ὑπερμέτρου τεχνητῆς ἐνεργητικότητος, ἥτις ἀνωφελούς, τῶν ζωτικῶν λειτουργιῶν. Δὲν εἶνε λοιπὸν μάταιον νὰ ζητῶσιν ἀπὸ μηχανὴν συνεχῆς εἰσόδημα ὑπέρτερον ἐκεῖνου, ὅπερ αὐτῆ δύναται νὰ παράσχη; τοῦτο παράγεται ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν διὰ σπουδαίων ἐπισκευῶν, εἰάν, ἐννοεῖται, ἡ μηχανὴ ἦνε ἐπισκευάσιμος, ἢ διὰ τῆς ἀναπληρώσεως τῆς ὀριστικῆς μὲν ἀλλὰ πρῶϊμου ἀπωλείας.

Ἄλλ' ἄς σπεύσω νὰ ἀνασκευάσω τὰ ἐξαιρετικὰ γεγονότα τῶν συνταξιούχων ποτῶν, οἷτινες ἔφθασαν εἰς ἡλικίαν λίαν προκεχωρηκυῖαν. Εἰς τὸ παράδειγμα τοῦτο πρέπει ν' ἀπαντήσω ἀναφέρων περιπτώσεις πολυαριθμοτέρας ὑδροποτῶν ἑκατονταετῶν; Ὁ ἀκριβεσθὺς εἰς τὸ νὰ εἶπω ὅτι δι' ἕνα ἐνενηκονταετῆ οἶνοπνευματοπότην θὰ ἠδύνατό τις εὐκόλως νὰ ἀριθμησῆ

δεκακισχιλίους οίνοπνευματοπότας ἀποθανόντας προώ-
ρος. Αἱ ἐξαιρέσεις, εὐεξηγήτοι ἄλλως τε πάντοτε, δὲν
ἀνατρέπουσι τὸν κανόνα, ὅστις ἐδράζεται ἐπὶ τῆς καθ'
ἡμέραν πείρας καὶ ἐπὶ τῶν στοιχειωδεστέρων ἐπιστη-
μονικῶν συλλογισμῶν.

Τὰ οἶνοπνευματώδη δὲν εἶνε τροφαί.

Τροφή εἶνε μία οὐσία, ἣτις, εἰσαγομένη εἰς τὸν
ἡμέτερον πεπτικὸν σωλῆνα, εἶνε ἰκανὴ μετὰ τινος
μεταμορφώσεως, αἵτινες εἶνε ἔργον τῆς πέψεως, νὰ
διεισδύσῃ εἰς τὸν ὄργανισμόν μας, ἵνα ἀφομοιουμένη
πρὸς αὐτὸν ἐπανορθώσῃ τὰς ἀπωλείας. Τὸ ἀλκοὸλ δὲν
ἀνταποκρίνεται εἰς τὸν ὄρισμόν τοῦτον. Δὲν περιέχει
μάλιστα οὐδὲ σκιάν διαθρεπτικῆς μερίδος· μόλις δὲ
περιέχουσι σμικροτάτην ποσότητα τὰ ἐζυμωμένα
ποτά. Πολυάριθμοι πίνακες, ἐπιστημονικῶς παρε-
σκευασμένοι, δεικνύουσι τὴν θρεπτικὴν δυνάμιν ἐνός
ἐκάστου ἐδωδίου. Αἱ θρεπτικαὶ οὐσίαι, περὶ ὧν παρα-
πέμπωμεν τὸν ἀναγνώστην εἰς εἰδικὰ συγγράμματα,
εἶνε ἢ ἄζωτικαὶ ἢ ἀνθρακοῦχοι ἢ λίπη. Εἶνε ἀληθές
ὅτι τὸ ἀλκοὸλ περιέχει ἄνθρακα $50 \frac{1}{10}$, ἀλλ' εἶνε
ἀχρηστότατον ὡς διαθρεπτικὴ οὐσία διὰ τὸν ἀπλού-
στατον καὶ ἰσχυρότατον λόγον ὅτι δὲν ὑφίσταται εἰς
τὸν ὄργανισμόν φυσιολογικὴν ἀφομοίωσιν. Τὰ διαγχα-
φόμενα δὲ εἰς τοὺς τοιούτους πίνακας περὶ τῆς δια-
θρεπτικῆς δυνάμεως τοῦ ἄρτου, τοῦ κρέατος, τῆς ὀρ-
νιθος, τοῦ φύου καὶ λοιπῶν, εἶνε ἐπιστημονικῶς ἀδι-

σειστα καὶ δὲν χρῆζουσι σχολίων. Ἐὰν δὲ ἀποβλέψω-
μεν εἰς αὐτούς, ἀμέσως θὰ διδῶμεν ὅτι τὸ ἀλκοὸλ
πρέπει νὰ ἐξοβελισθῇ ριζικῶς ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν
θρεπτικῶν ἐδωδίων καὶ ὅτι τὰ ἐζυμωμένα ποτά ἐρ-
χονται ἔσχατα εἰς τὸν κατάλογον. Ἡ θρεπτικὴ δύ-
ναμις τοῦ ζύθου, τοῦ μηλίτου καὶ τοῦ οἴνου εἶνε σχε-
δὸν μηδαμινή. Καὶ ἡ μηδαμινὴ αὕτη ποσότης ἐξα-
φανίζεται καθ' ὀλοκληρίαν, ἅμα σκεφθῶμεν ὅτι, ἵνα
προσπορισθῶμεν ἀπὸ τὰ ἐζυμωμένα ποτά μικράν τινα
οὐσίαν ὠφέλιμον, εἴμεθα ἐξηναγασμένοι ν' ἀπορρο-
φῶμεν συγχρόνως μίαν ποσότητα ἀνωφελῆ ὕδατος,
ὡς καὶ ἄλλην μεγάλην ποσότητα κινδυνώδους οὐσίας,
δηλ. ἀλκοὸλ. Τὸ θρεπτικώτερον τῶν τριῶν τούτων
ποτῶν, ἦτοι τοῦ ζύθου, τοῦ μηλίτου καὶ τοῦ οἴνου,
εἶνε ὁ ζύθος, ἀλλὰ πολὺ ἀπέχει τοῦ νὰ ἦνε ἄξιος τῆς
προσωνυμίας «Ἄρτος ρευστός», ἣτις ἀποδίδεται εἰς
αὐτὸν ἐν πολλαῖς χώραις, ἐνθα δικαιολογοῦνται ἐκ
τῆς καταναλώσεως ἀπειρῶν ποσοτήτων. Ἐν κυβικόν
ἐκατοστόμετρον τυροῦ, λέγει ὁ Βασλέ, εἶνε θρεπτι-
κώτερον ἢ μία λίτρα τοῦ καλλίστου ζύθου· ἐν δὲ τε-
μάχιον ἄρτου 200 γραμμαρίων εἶνε ρωστικώτερον
τριῶν ἢ τεσσάρων λιτρῶν τοῦ καλλίστου ζύθου.

Τὰ οἶνοπνευματώδη δὲν εἶνε οἰκονομία, ἀλλὰ μάλλον δαπάνη περιττή.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω πειθόμεθα ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν
ἔχει καμμίαν ὠφέλειαν ἐκ τοῦ ἀλκοὸλ ὑπὸ θρεπτικὴν

ἔποψιν. Εἰς τὰς κατωτέρω σκέψεις μας ἄς παραλείψωμεν καθ' ὅλοκληρίαν τὸ ἀλκοόλ, τὸ ὁποῖον ὄχι μόνον ἀνωφελές εἶνε, ἀλλὰ καὶ κινδυνῶδες, καὶ ἄς λάβωμεν ὑπ' ὄψιν μόνον τὰ ἐξυμωμένα ποτά. Τὸ νὰ ἀπέχη κανεὶς ἀπὸ τὰ ἐξυμωμένα ποτά εἶνε μία πραγματοποίησις οἰκονομίας, καὶ ἀντιστρόφως τὸ νὰ καθυποβάλληται εἰς τὴν καθημερινὴν κατανάλωσιν αὐτῶν εἶνε ἐπιβάρυνσις τοῦ οἰκογενειακοῦ προϋπολογισμοῦ μὲ δαπάνην ἀνωφελῆ. Τῷ ὄντι, ἄς ὑποθέσωμεν μέσην τιναὶ οἰκογενεῖαν συγκεκριμένην ἐκ τοῦ πατρός, τῆς μητρός καὶ τριῶν τέκνων. Εἰς ἕκαστον γεῦμα ἡ οἰκογενεῖα αὕτη δὲν ἀπορροφεῖ ὀλιγώτερον τῆς μιᾶς λίτρας οἴνου πρὸς 60 λεπτά. Θὰ ἔχωμεν δι' ἕκαστον ἔτος 730 λίτρας οἴνου, αἵτινες στοιχίζουσι 438 δραχμὰς. Εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο ἄς προσθέσωμεν καὶ τὴν ἐν τοῖς καπηλείοις δαπάνην, ἥτις διὰ τινὰς ἐργάτας, κατὰ τὸν Πλαί, φθάνει εἰς τὰς 700 δραχμὰς κατ' ἔτος. Ἀφήνω εἰς τὸν ἀναγνώστην νὰ κρίνῃ ποῖαν οἰκονομίαν οἱ φρόνιμοι ἐργάται θὰ ἠδύναντο νὰ ἔχωσιν ἐκ παρομοίων φειδωλιῶν. Τὸ πρᾶγμα θὰ ἦτο ὅπως δὴ ποτε ὑποφερτόν, ἐὰν οἱ κάπηλοι ἔθετον εἰς τὴν διάθεσίν των οἶνον γνήσιον! Ἀλλὰ περιττὸν κρίνομεν ν' ἀποδείξωμεν ὅτι τὸ πλεῖστον μέρος τῶν λιανικῶς πωλουμένων εἰς τὰς μεγάλας πόλεις μας δὲν ἔχουν οἶνον εἰμῆ κατ' ὄνομα. Καὶ ἰδοὺ μία ἀπόδειξις ἐμφανεστάτη: Ὁ γνήσιος οἶνος τῆς κατωτάτης ποιότητος καὶ ἀξίας στοιχίζει εἰς τὸν ἀγοραστὴν 15 φράγκα τὸ

ἑκατόλλιτρον· ἰδοὺ καὶ δαπάναι, αἵτινες ἐπιβάρυνου τὸ ἑκατόλλιτρον τοῦτο τοῦ οἴνου:

Μεσιτεία	1,50
Ἀχθοφορικὰ	1,00
Μεταφορὰ	7,00
Φόροι καὶ διαπύλια τέλη	18,87
Ἐξόδα γενικὰ	3,00
	<hr/>
	31,37

Ἐν συνόλῳ ἡ ἀξία ἐνὸς ἑκατολλίτρον γνησίου οἴνου ἔρχεται εἰς τὸν πωλητὴν φράγκα 46,37 ἤτοι 50 λεπτά περίπου ἡ λίτρα. Εἶνε λοιπὸν ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ ἔχωμεν ἐν Παρισίοις μίαν λίτραν φυσικοῦ οἴνου εἰς τίμημα μικρότερον τῶν 50 λεπτῶν ὑποθέτοντες ὅτι ὁ μεταπωλητὴς ἔμπορος δὲν ἔχει κανὲν κέρδος ἐν τῇ μεταπωλήσει. Ἀφήνω εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους τῆς πτωχῆς τάξεως τὴν φροντίδα νὰ ἐξαγάγωσιν αὐτοὶ μόνοι τὸ συμπέρασμα.

Τὰ οἰνοπνευματώδη δὲν θερμαίνουσιν ἐπίσης.

Ἄλλη χονδροειδεστάτη πλάνη ἐπιπολάζει ὅτι τὸ ἀλκοόλ ἐξυψώνει τὴν θερμοκρασίαν τοῦ σώματος καὶ ἐπιτρέπει εἰς αὐτὸ νὰ ἀνθίσταται περισσότερον καὶ ἐρρωμενέστερον εἰς τὰς δυσκρασίας τῶν ὥρων. Τοῦτο εἶνε αὐτόχρημα καθαρὰ πλάνη, τὴν ὁποίαν ἡ φυσιο-

λογία κάλλιστα ἐξελέγχει· ἀλλ' ὡς ἴδωμεν τὴν ἀφορμὴν τῆς δεξασίας ταύτης.

Τὸ ἀλκοόλ, εἰσαγόμενον εἰς τὸ στόμα, προξενεῖ μίαν ἐντύπωσιν καύσεως λίαν δυσάρεστον, διότι εἶνε ποτὸν καυστικόν, ἐπίσης καὶ εἰς τὸν στόμαχον προξενεῖ τὴν αὐτὴν ἐντύπωσιν. "Ὅθεν διὰ τὸν κοινὸν καὶ ἀμαθῆ ἄνθρωπον, ὅστις λέγει καῦμα λέγει πῦρ καὶ ὅστις λέγει πῦρ λέγει θερμότητα. Ἰδοὺ ἡ πλάνη ἐν ὅλῃ τῇ ἀφελείᾳ τῆς. Αἱ λαϊκαὶ πεποιθήσεις συχνάκις ἀπορρέουσιν ἐξ ὁμοίων παιδαριωδῶν σκέψεων. Ἀλλὰ τὸ μεταξὺ τῆς ἐντυπώσεως καὶ τῆς πραγματικότητος χάσμα εἶνε μέγα.

Ἡ ζωικὴ θερμότης δὲν εἶνε εἰ μὴ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐνδομύχων καταναλώσεων, τῶν ὁποίων τὸ ἡμέτερον σῶμα εἶνε τὸ ἀέναν ἔδρασμα· ἀλλὰ τὸ ἀλκοόλ ἐπιβραδύνει τὰς καταναλώσεις ταύτας, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει συμβαίνει τι περισσότερον· τὸ ἀλκοόλ, καταφθάνον εἰς τὰ νευρικὰ κέντρα, τὰ πλήττει μὲ παραλυσίαν. Ἡδὴ εἶδωμεν ἀνωτέρω τοῦτο ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ βεβιασμένου ἐρεθισμού, ὅστις προκαλεῖ τὴν φανταστὴν δύναμιν. Μεταξὺ δὲ τῶν νευρικῶν κέντρων ὑπάρχουσι καὶ τινα, ἅτινα δεσπίζουσι μικρῶν νεύρων ἐχόντων τὴν ιδιότητα νὰ περισφίγγωσι τὰ τριχοειδῆ ἀγγεῖα. Τὸ δέρμα, ὡς γνωστόν, εἶνε πλουσιώτατον εἰς τοιοῦτου εἶδους ἀγγεῖα, ὅταν δὲ ταῦτα πάύωσι συστέλλόμενα ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῶν νεύρων, ἅτινα τὸ ἀλκοόλ ἔχει παραλύσει, διατείνονται—καὶ τοῦτο εἶνε λογικόν—ὑπὸ μεγαλειτέρας ποσότητος αἵ-

ματος. Ἐντεῦθεν δὲ προκύπτει ὅτι ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἀλκοόλ ἀφθονώτερον αἷμα ἔρχεται νὰ ἐπιδράμη τὸ δέρμα, καὶ μάρτυρες τὰ πρόσωπα τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἵτινες ποιοῦσιν ἀφθόνους καὶ συνεχεῖς θυσίας εἰς τὸν Βάκχον, τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα εἶνε ζωηρά, τὰ μῆλα τῶν παρειῶν ἐρυθρά καὶ ὅταν τὰ ψαῦη κανεῖς αἰσθάνεται θερμότητα. Ἡ τοιαύτη δὲ ἀφθονωτάτη κυκλοφορία τοῦ αἵματος εἰς τὸ δέρμα ἐγέννησε τὴν πεπλανημένην ἰδέαν ὅτι τὸ ἀλκοόλ καὶ ἐν γένει τὰ οἶνοπνευματώδη ποτὰ παράγουσι θερμότητα. Ἀλλὰ μίᾳ ἀπροσδόκητος συνέπεια, τὴν ὁποίαν θαυμασίως ἐξηγεῖ ἡ φυσικὴ, προκύπτει ἐξ ὅλης τῆς θεωρίας ταύτης: πάντοτε ὑπάρχει μίᾳ ἀνταλλαγῇ μεταξὺ τοῦ δέρματος καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ περιβάλλοντος, τὸ δέρμα παραχωρεῖ εἰς τὸ περιβάλλον ἓν μέρος τῆς θερμότητός του, ἥτις συντελεῖ εἰς τὸ νὰ ἐξυψωθῇ ἡ θερμοκρασία τοῦ πέριξ χώρου. Ἐκτὸς τούτου τὸ δέρμα εἶνε ἡ ἔδρα μιᾶς συνεχοῦς ἐξατμίσεως, ἥτις ἀφαιρεῖ τὴν πλεονάζουσαν ἐν τῷ σώματι θερμότητα. Ὅσον λοιπὸν ἡ θερμοκρασία τοῦ δέρματος εἶνε ὑψωμένη, τόσον ὁ περιβάλλον ἀήρ θερμαίνεται, καὶ ὅσον ἡ θερμοκρασία τοῦ περιβάλλοντος εἶνε ψυχρά, τόσον περισσότερα κατανάλωσις τῆς σωματικῆς θερμότητος γίνεται. Ἐκ τῶν συντόμων τούτων φυσιολογικῶν θεωριῶν προκύπτει ὅτι τὸ ἀλκοόλ ὄχι μόνον δὲν θερμαίνει ἀλλὰ καὶ ψυχραίνει καὶ κατὰ τὸν λογικὸν τοῦτον συνειρημὸν ὅσον περισσότερον ψῆχος κάμνει, ὅσον περισσότερον πρέπει ν' ἀπέχωμεν ἀπὸ τὰ οἶνο-

πνευματώδη ποτά. Καί παρακαλῶ τὸν ἀναγνώστην νὰ πιστεύσῃ ὅτι ταῦτα λέγων δὲν προάγομαι ἐξ ἔρωτος πρὸς τὸ παράδοξον, ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν καὶ μόνην προσπαθῶ νὰ διατυπώσω εἰ δυνατόν εὐκρινέστερον πρὸς ὀφέλειαν τῶν συμπολιτῶν μου.

Τὸ ἀλκοὸλ εἶνε πηγὴ τέρψεων, ἀλλὰ τέρψεων κακῶς ἐννοουμένων καὶ ἀνθυγεινῶν.

Ἴδιον τοῦ ἀνθρώπου εἶνε νὰ πίνη τὸ ἀλκοὸλ, ἵνα καταστῇ φαιδρότερος. Τοῦτο ἀνακαλεῖ εἰς τὴν μνήμην μου τοὺς ἀνθρώπους ἐκεῖνους, οἵτινες γαργαλίζονται αὐτοὶ καθ' ἑαυτοὺς διὰ νὰ γελάσουν. Μόνος ὁ οὐτὼ πῶς σκεπτόμενος ἔχει ἀνάγκην τοιούτων τεχνασμάτων ἵνα κάμῃ καλὴν διάθεσιν ἢ καλὴν ἰσορροπία τῶν διανοητικῶν καὶ φυσικῶν λειτουργιῶν του, τὰς ὁποίας ἄλλως παραβάλλει ὑποβάλλων αὐτὰς εἰς τὴν ἀλκοολικὴν ἐπίδρασιν, δὲν ἐξαρκεῖ δι' αὐτὸν ἵνα τῷ παράσχη τὴν αἰσθησὶν ἐκείνην τῆς εὐεξίας, ἧτις κανονικῶς μεταβάλλεται εἰς χαρὰν. Τοῦτο ἄρα γε εἶνε ἀνεπάρκεια ὀργανισμοῦ ἢ παρακμῆ; Ἢ εἴπωσιν οἱ ἀντιλέγοντες ὅτι εἶνε λεπτότης; ἀλλὰ φοβούμαι τὰ μέγιστα ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει μήπως τοιαύτη τις λεπτότης εἶνε σοβαρὸν σύμπτωμα κακίστης ἀντιλήψεως ἢ κάλλιον μήπως εἶνε σημεῖον, ὅπερ ἐνδεικνύει τὴν ἀπώλειαν τοῦ συναισθήματος τοῦ ἀγαθοῦ, τοῦ δικαίου, τοῦ ὠραίου καὶ τοῦ ἀληθοῦς. Βίς πάντα δια-

τεινόμενον ὅτι τὸ ἀλκοὸλ εἶνε πηγὴ ἀληθοῦς χαρᾶς δυνάμεθα ν' ἀπαντήσωμεν ὅτι ὁ τοιοῦτος οὐδέποτε εἶδεν εἰς τὴν ζωὴν του ἕνα μεθυσμένον, ὅστις εἶνε τὸ ἔμβλημα τῆς ἀνθρωπίνης καταπτώσεως εἰς πᾶν ὅ,τι εἶνε ἀχρειότατον καὶ ἀηδέστατον. Δὲν γνωρίζω καμμίαν ἄλλην εἰκόνα θλιβερωτέραν καὶ πᾶς ὅστις ἐπαξίως φέρει τὸ ὄνομα «ἄνθρωπος» ἀντὶ νὰ ὑπηρετιδῇ ἐπὶ τῇ θεᾷ τοιοῦτου ἐζητυλισμένου ὄντος αἰσθάνεται τὸ πρόσωπόν του ἐρυθραίνόμενον ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος τῆς αἰδοῦς. Καὶ δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι εἶνε εὐχαρὶς καὶ φαιδρὸς ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου ὁ ἐγκέφαλος εἶνε βαθύτατα τεταραγμένος, ὅστις δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ σκεφθῇ, τοῦ ὁποίου οἱ ἀσυνάρτητοι καὶ ἄσμενοι καὶ χυδαῖοι λόγοι εἶνε ἀκριβῆς ἀπεικόνισις τῆς διανοητικῆς του καταστάσεως; Αἱ πράξεις τοῦ τοιοῦτου ἀνθρώπου, ἀποτετυπωμένοι μὲ τὴν σφραγίδα τῆς βλακείας, δὲν προσβάλλουσι τὴν ἠθικὴν; Ἐπίσης δυνάμεθα νὰ χαρακτηρίσωμεν ὡς ἀληθῆ χαρὰν τὸ ἠλίθιον ἐκεῖνο χάσμημα, ὅπερ μόνον ζῶστροποιεῖ ἐν πρόσωπον ἔχον ἔκφρασιν κτηνώδη, ἢ τὰς διαστρεβλώσεις τῶν ἀναρμόστων ἁσμάτων, τὰ ὁποῖα γεγωνία τῇ φωνῇ διασκοπίζει εἰς τὰ τέσσαρα τέρατα τοῦ διαστήματος; Μόνη ἀληθῆς χαρὰ εἶνε ἐκείνη, ἧτις ἔχει ἕνα σκοπὸν τίμιον καὶ προκαλεῖ συγκίνησιν ἐν τῇ συνειδήσει· ἀλλ' ἡ χαρὰ τοῦ μεθύσου δὲν εἶνε τιμία καὶ δὲν καταλείπει ὀπισθεν ὡς ἀνάμνησιν εἰ μὴ ἴχνη μόλις διακρινόμενα. Ὁ μέθυσος δὲν ἔχει καθαρὰν ἀνάμνησιν τῆς καταστάσεώς του κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μέθης, εἶνε

δὲ λυπηρὸν τὸ τοιοῦτον, διότι ἴσως δὲν θὰ ὑπέπιπτε καὶ πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ ἀμάρτημα. Ἐὰν δὲ πραγματικῶς ἐνθυμῆται τὴν κατάστασίν του, εἶνε ἀδύνατον εἰς αὐτὸν τότε νὰ αἰσθανθῆ χαρὰν, ἐκτὸς ἐὰν διατελῆ ἐν πλήρει σκοτασμῷ ὑπὸ ἡθικὴν ἔποψιν. Δύναται λοιπὸν νὰ ἦνε περιχαρὴς ὁ μέθυσος, ὅταν σκεφθῆ ὅτι κατέστη ἀνάρμοστον θέατρον εἰς τοὺς περικυκλοῦντας αὐτόν, εἰς τὴν γυναῖκά του, εἰς τὰ τέκνα του καὶ εἰς τοὺς συγγενεῖς του ; δύναται νὰ ἦνε ὑπερήφανος καταδαπανήσας εἰς τὸ ποτὸν τὸν μισθὸν του καὶ ξυλοκοπήσας τὴν γυναῖκά του καὶ τὰ πειναλέα τέκνα του ; Ἐὰν δὲ ὅλα αὐτὰ ἀποτελῶσι τὴν χαρὰν καὶ τὴν φαιδρότητα, δὲν γνωρίζω πλὴν ποῖαν σημασίαν πρέπει νὰ δώσωμεν εἰς τὰς λέξεις ταύτας.

Λοιπὸν τὸ ἀλκοὸλ δὲν φαιδρύνει τοὺς ἀνθρώπους πραγματικῶς, οὐδὲ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς πρόσχημα ἀπολαύσεως εἰ μὴ εἰς τοὺς ἐκφύλους, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ ἐκτιμῆσωσι τὰς φυσικὰς εὐχαριστήσεις.

Τὸ ἀλκοὸλ εἶνε παραμυθητικόν, λέγουσί τινες, οἵτινες προσπαθοῦσι νὰ πνίξωσι τὰς λύπας των πνιγόμενοι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι εἰς τὸν οἶνον. Τὸ ἀλκοὸλ διαλύει τὴν λύπην, ὡς λέγει μία ἀρχαία ἐπωδὴ ἐνὸς μελοδραματος. Καὶ ἡ ἰδέα αὕτη εἶνε πεπλανημένη· εἶνε ἀληθὲς ὅτι τὸ ποτὸν διαταράττον τὸν ἐγκέφαλον, κάμνει τὸν ἄνθρωπον νὰ μὴ αἰσθανθῆται ἀκριβῶς τὴν πραγματικότητα, ἀλλὰ δὲν τὸν φέρει εἰς τοιαύτην θέσιν, ὥστε ὅλως διόλου νὰ μὴ αἰσθανθῆται. Ἐξ ἄλλου

τὸ ποτὸν ἐπιτρέπει εἰς τὰ μυχαίτατα συναισθηματά μας ν' ἀποκαλυφθῶσι μετὰ πλείονος ἐντάσεως, καὶ ὁ δυστυχὴς πότης, ὅστις ἐνόμισεν ὅτι μεθυσκόμενος λησμονεῖ τὰ πάθη του, λυπεῖται περισσότερο ἢ ἄλλοτε ποτε. Καὶ ἀπόδειξις προφανῆς ἐκεῖνοι, οἵτινες μεταξὺ φιαλῶν καὶ ποτηρίων κλαίουσι κρυπτόμενοι· ἔστιν ὅτε εἰς τὸν ὑπενδύτην τοῦ γείτονός των. Ἀλλὰ ἡ λήθη τῶν δεινῶν εἶνε καὶ θεραπεία αὐτῶν ; Ὅχι βεβαίως, διότι βλέπομεν ὅτι παρερχομένης τῆς μέθης ἡ λύπη ἀναφαίνεται ἑκατονταπλασία. Πόσαι μέθαι τοῦ τοιοῦτου εἶδους δὲν κατέληξαν εἰς αὐτοκτονίαν ; !

Οἱ ὑπέρμαχοι τοῦ ἀλκοὸλ φέρουσι καὶ τρίτον ἐπιχείρημα εἰς ἐπίρρωσιν τῶν ἰδεῶν των διατεινόμενοι ὅτι τοῦτο δίδει θάρρος καὶ τόλμην εἰς τοὺς δειλοὺς, ὅταν εὐρίσκωνται ἐν τινι κινδύνῳ. Ὁ στρατιώτης βαδίζει εὐχερέστερον εἰς τὴν νίκην, ὅταν εὐρίσκηται ἐν παραζάλλῃ ἀλκοολικῇ. Τοιοῦτον ἐπιχείρημα δὲν ὠφελεῖ καθόλου ἐκείνους, οἱ ὅποιοι τὸ μεταχειρίζονται. Μόνος ἐκεῖνος εἶνε καὶ λέγεται τολμηρὸς, ὅστις ἀναλαμβάνει ἐν ἔργῳ ἐν γνώσει τῶν κινδύνων, ἀλλ' ἡ αὐθάδεια δὲν εἶνε θάρρος, εἶνε στιγμιαία παράκρουσις τῆς διανοίας, ἣτις δύναται νὰ ἐπιβληθῆ εἰς τὰς δραματικὰς φαντασίας, ἀλλ' ἣτις ἀφήνει ψυχρὸν ἕνα κριτὴν καλῶς σταθμίζοντα τὰ πράγματα. Τὸ νὰ παρασυρθῆ κανεὶς εἰς μίαν οἰανδήποτε πράξιν ἐξ ἐπιδράσεως τῶν ποτῶν εἶνε ὡς νὰ μηδενίξῃ τὴν κρίσιν του, ὡς νὰ ἀπορρίπτῃ τὴν ἐλευθέραν ἐνέργειάν του καὶ ἐπὶ τέλος ὡς νὰ ἀπατᾷ αὐτὸς ἑαυτὸν μεταμφιεννόμενος ἐνώπιον τῶν

κινδύνων και ἀνατρέπων τὴν ὑπαιτιότητά του. Εἶνε τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ἀναγνωρίζῃ ὅτι δὲν εἶνε ἰκανὸς νὰ πράξῃ μὲ ψυχραιμίαν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον θέλει νὰ ἐκτελέσῃ· οὕτω πράττουσιν ἐγκληματικάι τινές, οἵτινες νηφάλιοι ὄντες δὲν θὰ εἶχον τὸ θάρρος νὰ παίξωσι τὴν μάχαιραν, ἀλλ' οἵτινες ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἀλκοὸλ διατελοῦντες δὲν ἀναγνωρίζουσι πλέον τὸ χρῶμα τοῦ αἵματος.

Αἱ τέρψεις λοιπόν, τὰς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ προσπορισθῇ ἐκ τοῦ ἀλκοὸλ, εἶνε ἢ φαινόμενικαὶ ἢ ἐλάχισται ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἀπειράριθμα κακά, τὰ ὁποῖα συνεπάγεται. Εἶνε προτιμότερον, μοι φαίνεται, πᾶς ἄνθρωπος εὐαίσθητος καὶ φρόνιμος νὰ ἀφήνῃ τὰς τοιαύτας ἀλκοολικὰς ὑπόπτους τέρψεις καὶ νὰ ἐπιδιώκῃ φυσικὰς, ὑγιεινὰς καὶ τιμίας ἀπολαύσεις, καὶ ὅστις προσπαθεῖ νὰ ἐξηγήσῃ ἢ νὰ δικαιολογήσῃ τὰς παρεκτροπὰς του τὰς ὑπερβολικὰς μὲ τὸ πρόσχημα τῆς τέρψεως, δεικνύει αὐτόφωρον χθαμαλὴν διάνοιαν.

Τὸ ἀλκοὸλ καὶ αἱ ἀσθένειαι.

Ὁ ἀλκοολισμὸς κάμνει περισσότερα θύματα ἢ ὁ πόλεμος καὶ αἱ ἐπιδημίαι ὅλαι συνηνωμένα. Εἰσέλθετε εἰς τι παθολογικὸν μουσεῖον καὶ περιεργάσθητε ὅλα τὰ δείγματα τῶν ἀνθρωπίνων κακῶν· θὰ ἦνε ὀλίγιστα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον δὲν καταλογίζονται εἰς τὸ ἀλκοὸλ.

Ἴδου ἐν πρώτοις ὀλόκληρος ἡ πομπὴ τῶν ἀσθενειῶν τοῦ στομάχου καὶ τοῦ πεπτικῆς σωλήνος· δι' αὐτῶν κάμνει τὴν ἐπιδρομὴν του εἰς τὸν ὄργανισμὸν τὸ ἀλκοὸλ. Ἡ γαστρίτις, ἡ δυσπεψία καὶ τὸ ἔλκωμα τοῦ στομάχου εἶνε ἀπόρροια τοῦ ἀλκοολισμοῦ· ἀκολούθως ἐπέρχεται ἡ χρονία φλόγωσις τοῦ ἥπατος μὲ τὸν ἕκτερον, ὅστις καταλήγει εἰς τὴν ὑδρωπικίαν.

Ἐπίσης δύναμεθα νὰ παρατηρήσωμεν καὶ πλείστας ἄλλας ἀσθενείας, οἷον ἀνευρισμὸν, βρογχίτιν, λαρυγγίτιν, αἴτινες πᾶσαι προέρχονται ἀπὸ τὸ ἀλκοὸλ· ἀλλὰ συγκινητικώτεροι παρουσιάζονται αἱ ἐγκεφαλικάι ἀσθένειαι· ἰδοὺ ἡ ἀποπληξία, ἡ μαλάκυνσις, ἡ παραλυσία, καὶ ἡ παραφροσύνῃ μὲ ὅλα τὰ φρικαλέα συμπτώματά της, αἵτινα εἶνε ἡ μελαγχολία τοῦ χαρακτήρος, αἱ κινδυνώδεις ἀντιδράσεις, αἱ παρακρούσεις τῶν αἰσθήσεων καὶ πρὸ πάντων τῆς ὀράσεως, ὅποτε ὁ ἀλκοολικὸς ὑφίσταται ὀπτασίας φρικαλέας. Ἴδου τέλος πάντων ἡ ἐξαφάνισις τῆς συνειδήσεως, ἡ ἀδυναμία τῆς αὐτοκυβερνήσεως καὶ ἡ βεβιασμένη διαμονὴ ἐν τινι ἀσύλῳ τοῦ διατεταραγμένου ἐγκεφαλικῶς. Ἀλλὰ τί νὰ εἴπῃ κανεὶς καὶ τί νὰ ἀποσιωπήσῃ; τὸν τρόμον, τὴν τύφλωσιν, τὴν κώφωσιν ἢ τὸν διαβήτην, τὸν χρόνιον ρευματισμὸν, τὴν λιθίασιν καὶ τὴν ἡμικρανίαν; Ἀφήνομεν κατὰ μέρος ὅλας τὰς ἄλλας μολυσματικὰς καὶ μiasματικὰς ἀσθενείας, αἱ ὁποῖαι εὐκολώτερον προσβάλλουσι τοὺς πότας, καὶ ἀναφέρομεν τὴν ἐπάρατον καὶ τρομερὰν φθίσιν, ἥτις ἀριθμεῖ τόσα

θύματα ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας καὶ ἥτις ἀγαπᾷ νὰ ἐνδιατᾶται κατὰ προτίμησιν εἰς τὰ καπηλεῖα.

Ἄλλ' εἰς ἄλλην τινὰ αἴθουσαν τοῦ μουσείου παρατηρῶ ἤδη ἄλλα δείγματα ὅχι ὀλιγώτερον εὐγλωττα. Ταῦτα δὲ εἶνε τὰ κληρονομικὰ λείψανα τοῦ ἀλκοολισμοῦ. Κατὰ τάξιν εἶνε τοποθετημένοι, οἱ μὲν παρὰ τοὺς δέ, ἐπιληπτικοί, ὑστερικοί, χοιραδικοί, ραχιτικοί, βλάκες καὶ ἠλίθιοι. Μετ' αὐτοὺς δὲν ὑπάρχει πλέον τίποτε ἄλλο ἢ τὸ μηδέν· διότι ἡ φύσις, ἐξευτελισθεῖσα καὶ ταπεινωθεῖσα εἰς τοιοῦτον βαθμόν, αἰσχύνεται αὐτὴ ἑαυτὴν καὶ παύει τὴν παραγωγὴν τοιούτων τεράτων!

Τὰ ὀρεκτικά.

Μεταξὺ τῶν νεωτέρων θεῶν ἅς χαιρετίζομεν καὶ τὰ ὀρεκτικά· εἶνε ἄξια νὰ καταλάβωσιν εἰδικὴν θέσιν μεταξὺ τῶν καταστροφέων τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Τὸ ἀψίνθιον, τὸ βερμούτ, τὸ μπίπτερ, τὸ ἀμέρ καὶ τὰ τοιαῦτα εἶνε διπλᾶ δηλητήρια, πρῶτον ἕνεκα τοῦ ἀλκοόλ, τὸ ὁποῖον χρησιμεύει εἰς τὴν κατασκευὴν των, καὶ δεύτερον ἕνεκα τῶν δηλητηριωδῶν οὐσιῶν, αἵτινες εἶνε διαλελυμένοι εἰς τὸ ἀλκοόλ. Καὶ αὐτὰ τὰ κάλλιστα σήματα δὲν ἔχουσι καμμίαν σημασίαν· αἱ ἀριστοκρατικαὶ ἐπιγραφαί, κοινῶς λεγόμεναι ἐτικέτται, εἶνε τόσον ἐπικίνδυνοι, ὅσον καὶ αἱ δημοκρατικαί, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι αἱ πρῶται στοιχίζουσι περισσώτερον. Ἡ οὐσία τοῦ ἀψίνθιου, τὴν ὁποίαν ἀπαντῶμεν εἰς τὸ ὀμῶνυμον ποτόν, ὡς καὶ ἡ νικοτίνη, τὴν ὁποίαν εὐρίσκουμεν εἰς τὸ βερμούτ, παραλύουσι τὸν ἐγκέφαλον

καὶ συνάπτουσι ἐπὶ μακρότατον χρονικὸν διάστημα εἰς τὰς διαταραχὰς τοῦ ἀλκοολισμοῦ τὰς τρομακτικὰς ἐκδηλώσεις τοῦ ἀνωτάτου κακοῦ, ἧτοι τῆς ἐπιληψίας, τῆς ὁποίας ἡ μεγίστη βλάβη ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι μεταδίδεται καὶ εἰς τοὺς ἐγγόνους. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὰς ὀρεκτικὰς ἀρετάς, τὰς ὁποίας ἀποδίδουσι εἰς τὰ ποτὰ ταῦτα, λέγομεν ὅτι αὐταὶ εἶνε καθαρῶς φανταστικά.

Ἄπλᾶ παραγγέλματα ὑγιεινά.

1ον. Τὸ ὕδωρ εἶνε τὸ κάλλιστον τῶν ποτῶν. Εἶνε τὸ μόνον ὅπερ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ ὑγιοῦς ὀργανισμοῦ.

2ον. Οἱ ἐγκρατεῖς ἀνθίστανται κάλλιον εἰς τὸν κόπον καὶ εἰς τὰς ἐπηρεὰς τῶν ὥρων ἢ οἱ πόται· ἀπολαμβάνουσι καλλιτέρας ὑγείας καὶ εἶνε μακροβιώτεροι.

3ον. Ἡ φυσικὴ καὶ ἡ διανοητικὴ ἐργασία διευκολύνεται ὑπὸ τοῦ ὕδατος καὶ παρακωλύεται ὑπὸ τοῦ ἀλκοόλ.

4ον. Τὰ ποτὰ δὲν εἶνε καθόλου χρήσιμα καὶ κατὰ συνέπειαν πρέπει νὰ διαγραφῶσιν ἀπὸ πάντα διατροφικὸν πίνακα.

5ον. Τὰ ποτὰ προξενοῦσι κινδύνους καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς μετρίους πότας. Ἡ μετριότης ἄλλως τε εἶνε μίᾳ ἀρετῇ, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς σοφὸς δύναται νὰ καθορίσῃ. Ὁ ὅρος οὗτος εἶνε συχνάκις δικαιολογήσις τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἵτινες δὲν ἔχουσι τὴν δύναμιν νὰ λάβωσιν ἐνεργὰ μέτρα καὶ τῶν ὁποίων ὁ ἐγκέφαλος κάμ-

πτεται ἀκόμη ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς μεγίστης ἐκείνης δυνάμεως, ἣν καλοῦμεν «πρόληψιν κληρονομικὴν».

8ον. Ἀπέχετε καθ' ὀλοκληρίαν ἀπὸ τὰ ὀρεκτικὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἀλκοολικὰ ποτά.

7ον. Μεταξὺ τῶν ἐζυωμένων ποτῶν προτιμάτε τὸν ζῦθον πίνοντες δύο μόνον ποτήρια καθ' ἕκαστον γεῦμα.

9ον. Πίνετε μόνον φυσικὸν οἶνον ἀναμιγνύοντες αὐτὸν μὲ ὕδωρ κατὰ 2)3 καὶ πέρνετε δύο ποτήρια κατὰ τὰ γεύματα.

7ον. Ἀποφεύγετε αὐστηρῶς πάντα τὰ ποτά ἐκτὸς τοῦ γεύματος, ἰδίως ὅταν ὁ στόμαχος ἦνε κενός.

10ον. Εἶνε σοβαρὰ πλάνη νὰ παρακωλύωμεν τὴν φυσικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ παιδὸς δίδοντες αὐτῷ ἐζυωμένα ποτά. Ὁ νέος μόνον κατὰ τὸ εἰκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του δύναται νὰ κάμῃ ἔναρξιν τοῦ ποτοῦ.

Οὗτος εἶνε ὁ κοινωνικὸς δεκάλογος ὑπὸ ἀλκοολικὴν ἔποψιν, τὸν ὁποῖον πάντες οἱ ἄνθρωποι πρέπει νὰ τηρῶσιν ἀπαρεγκλίτως, εἰάν θέλωσι νὰ ἔχωσι πλήρη υγείαν ὑπὸ διανοητικὴν καὶ σωματικὴν ἔποψιν καὶ νὰ ἰδῶσιν ἐκλείποντας μὲν τοὺς κινδύνους, τοὺς ὁποίους ἀνωτέρω διεγράψαμεν, ἀποκαθισταμένην δὲ ὀλίγον καὶ κατ' ὀλίγον τὴν ἀτομικὴν, ἐθνικὴν καὶ ἀνθρωπίνην εὐημερίαν καὶ ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τοῦ Δαμοκλείου ξίφους, ὅπερ σήμερον κρέμαται ἐπὶ τῶν κεφαλῶν πάντων τῶν ἀλκοολικῶν καὶ τῶν ἐχθόνων αὐτῶν.

ΤΕΛΟΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ - Π.Τ.Δ.Ε
 ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗ-ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΣΧΟΛΙΚΟΥ
 ΒΙΟΥΣΕΙΝΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (Δ.Ε.Σ.Σ.Μ.Υ.)
 ΑΡΧΕΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΔΙΔΑΚΤΑΛΕΙΟΥ &
 ΠΑΙΔ. ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΕΙΟΥ (Α.-Β.Α.Κ.Η.)
 ΑΡΙΘΜ. 4181
 ΗΜΕΡ. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΔΙΔΑΚΤΑΛΕΙΟΥ 2-9-11
 ΤΑΞΙΝ. 362.29 LEG

36